

ONDERWIJSVISITATIE

Landschaps- en tuinarchitectuur

Een onderzoek naar de kwaliteit van de professioneel gerichte bacheloropleiding Landschaps- en tuinarchitectuur en de bachelor-na-bacheloropleiding Landschapsontwikkeling aan de Vlaamse hogescholen

V L H O R A

Vlaamse Hogescholenraad

14 juni 2011

De onderwijsvisitatie Landschaps- en tuinarchitectuur en Landschapontwikkeling

Ravensteingalerij 27, bus 3
1000 Brussel
tel.: 02 211 41 90
info@vlhora.be

Exemplaren van dit rapport kunnen tegen betaling verkregen worden
op het VLHORA-secretariaat.

Het rapport is ook elektronisch beschikbaar op
<http://www.vlhora.be> > evaluatieorgaan > visitatierapporten > huidige ronde

Wettelijk depot: D/2011/8696/20

voorwoord

De visitatiecommissie brengt met dit rapport verslag uit over haar oordelen en de daaraan ten grondslag liggende motivering, conclusies en aanbevelingen die resulteren uit het onderzoek dat zij heeft verricht naar de onderwijskwaliteit van de professioneel gerichte bacheloropleiding Landschaps- en tuinarchitectuur en de bachelor-na-bacheloropleiding Landschapsontwikkeling in Vlaanderen.

De visitatiecommissie heeft hierbij de visitatieprocedure *Handleiding Onderwijsvisitaties VLIR|VLHORA, september 2008* gevolgd, waarbij zij niet enkel aanbevelingen en suggesties formuleert in het kader van de continue kwaliteitsverbetering van het hoger onderwijs, maar ook een oordeel geeft in het kader van de accreditatie van de opleiding.

De visitatie en dit rapport passen in de werkzaamheden van de hogescholen en van de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) met betrekking tot de kwaliteitszorg van het hogescholenonderwijs, zoals bepaald in artikel 93 van decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs.

Met dit rapport wordt de bredere samenleving geïnformeerd over de wijze waarop de hogescholen en meer bepaald de betrokken opleiding omgaat met de kwaliteit van haar onderwijs. Toch is het rapport in de eerste plaats bedoeld voor de hogeschool die de opleiding aanbiedt. Op basis van de bevindingen van het rapport kan de hogeschool nu en in de nabije toekomst actie nemen om de kwaliteit van het onderwijs in de opleiding te handhaven en verder te verbeteren. De lezer moet er zich echter terdege bewust van zijn dat het rapport slechts een momentopname biedt van het onderwijs in de opleiding en dat de rapportering van de visitatiecommissie slechts één fase is in het proces van kwaliteitszorg.

De VLHORA dankt allen die meegewerkt hebben aan het welslagen van dit proces van zelfevaluatie en visitatie. De visitatie was niet mogelijk geweest zonder de inzet van al wie binnen de hogescholen betrokken was bij de voorbereiding en de uitvoering ervan. Tevens is de VLHORA dank verschuldigd aan de voorzitter, de leden en de secretaris van de visitatiecommissie voor de betrokkenheid en deskundige inzet waarmee zij hun opdracht hebben uitgevoerd.

Marc Vandewalle
secretaris-generaal

Bert Hoogewijs
voorzitter

Hogeschool Gent

Algemene toelichting bij de professioneel gerichte bacheloropleiding Landschaps- en tuinarchitectuur aan de Hogeschool Gent

De Hogeschool Gent met bijna 16.300 studenten biedt 22 professionele bachelor-, vijf bachelor-na-bachelor-, veertien academische bachelor-, 24 master- en drie master-na-masteropleidingen die kunnen gevolgd worden aan dertien departementen.

De Hogeschool Gent is het resultaat van twee fusieoperaties waarbij in totaal veertien hogescholen zijn betrokken. Naast diverse campussen in de stad Gent heeft de Hogeschool Gent ook vestigingsplaatsen in Aalst en Melle.

Reeds van bij de oprichting was er een samenwerking tussen de Hogeschool Gent en Universiteit Gent. Deze werd formeel door de oprichting van de vzw Associatie Universiteit Gent (AUGent) op 29 april 2003.

De professioneel gerichte bacheloropleiding Landschaps- en tuinarchitectuur aan de Hogeschool Gent behoort tot het departement Biowetenschappen en Landschapsarchitectuur en is gevestigd op de campus Melle. Op de campus Melle worden door het departement ook de professionele bacheloropleiding Agro- en biotechnologie, de bachelor-na-bachelor in de Landschapsontwikkeling en een postgraduaat Training en begeleiding van dieren in de hulpverlening georganiseerd.

De eerste gegradueerden Landschaps- en tuinarchitectuur aan de Hogeschool Gent studeerden af in 1956. In uitvoering van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de hervorming van het hoger onderwijs buiten de universiteit (HOBV) maakt de opleiding graduaat Landschaps- en tuinarchitectuur sinds 1995 deel uit van het Departement Biowetenschappen en Landschapsarchitectuur, toen nog Departement Biotechnologische Wetenschappen, Landschapsbeheer en Landbouw van de autonome Hogeschool Gent. In 2001 werd het nieuwe gebouw op de campus Melle betrokken.

Als gevolg van de Bologna verklaring werd in 2004 het graduaat Landschaps- en tuinarchitectuur omgevormd tot een professionele bachelor in de Landschaps- en tuinarchitectuur.

Het aantal studenten in de opleiding Landschaps- en tuinarchitectuur bedroeg in academiejaar 2007-2008 189.

Onderwerp 1 Doelstellingen van de opleiding

Facet 1.2 Niveau en oriëntatie van de professioneel gerichte bachelor

Beoordelingscriteria:

De opleidingsdoelstellingen zijn er op gericht de student te brengen tot:

- het beheersen van algemene competenties als denk- en redeneervaardigheid, het verwerven en verwerken van informatie, het vermogen tot kritische reflectie en projectmatig werken, creativiteit, het kunnen uitvoeren van eenvoudige leidinggevende taken, het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken en een ingesteldheid tot levenslang leren;
- het beheersen van algemene beroepsgerichte competenties als teamgericht kunnen werken, oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën, en het besef van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk;
- het beheersen van beroepsspecifieke competenties op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar.

Het oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De opleiding professionele bachelor in de Landschaps- en tuinarchitectuur beoogt de vorming van competente professionals in het domein van het ontwerp en beheer van groene ruimten die zowel in openbare diensten, het bedrijfsleven of als zelfstandige aan de slag kunnen.

De opleidingsdoelstellingen worden voortdurend geëvalueerd en bijgestuurd door de opleidingscommissie.

De commissie stelt vast dat de opleiding de overschakeling van graduaat naar bachelor op een adequate manier heeft aangepakt. De opleiding heeft de opleidingsdoelstellingen vertaald in competenties die aansluiten bij de decretale eisen van de professioneel gerichte bachelor en de onderwijskundige aanpak biedt een kader om deze te verwezenlijken.

De opleiding heeft de competenties als volgt gedefinieerd:

De afgestudeerden, Bachelors in Landschaps- en tuinarchitectuur, zijn in staat:

- de gangbare algemene competenties (zoals o.a. redeneervermogen, probleemoplossend denken, teamwerken, gerichtheid tot levenslang leren, leiding geven, ...) van bachelors vlot aan te wenden;
- de historisch gegroeide stedelijke en landschappelijke structuren aan te duiden, het verband ertussen uit te drukken en te evalueren;
- het begrippenkader van de groenstructuurplanning op de desbetreffende beleidsniveaus te hanteren en aldus het beleid te adviseren;
- met een duidelijke visie, gericht op innovatie en de nodige creativiteit, kwaliteitsvolle en duurzame groene ruimten te ontwerpen en te beheren;
- landschappen te plannen in een ruimtelijk socio-economische en culturele context;
- grafische taal en de juiste vakterminologie aan te wenden die hen in staat stellen hun ontwerpvisie krachtig uit te drukken en met de betrokken factoren vlot te communiceren en ze te adviseren;
- een uitgebreide planten kennis adequaat aan te wenden;
- plantmateriaal die de basis vormt voor een harmonisch park- en groenbeheer creatief, esthetisch, ecologisch, artistiek en technisch verantwoord aan te wenden;
- de uitvoeringsplannen en aanverwante technische dossiers zoals bestekken en meetstaten op een correcte manier op te maken, te interpreteren en aan te wenden rekening houdend met de wets- en verordeningsbepalingen terzake;

- een groenproject op een correcte manier ramen en nacalculeren;
- blijk te geven te beschikken over een doortastend beslissingsvermogen en coördinerend en delegerend te kunnen optreden;
- blijk te geven van zin voor efficiëntie gericht op kwaliteitsvolle uitvoering, voor duurzaamheid en veiligheid;
- deskundig gebruik te maken van de informaticatechnologie om zijn takenpakket kwalitatief uit te voeren.

De commissie merkt uit de gesprekken op dat er gekozen wordt voor een focus op ontwerpen en beplanting maar dat dit niet duidelijk tot uiting komt in de informatie die over de opleiding wordt gegeven.

Binnen de sector Onderwijs, Onderzoek en Dienstverlening van de Hogeschool Gent beoogt de cel Internationalisering aansluiting bij de internationale evoluties betreffende levenslang leren, de Noord-Zuid dialoog, de Europese tewerkstelling in een multiculturele context, ... Op centraal niveau is het departement in de stuurgroep van de cel Internationalisering vertegenwoordigd door de departementaal coördinator internationalisering (DCI) die deelneemt aan de maandelijkse stuurgroepvergaderingen.

De commissie stelt vast dat er door de opleiding blijvend inspanningen worden geleverd om op de hoogte te blijven van internationale evoluties, niet alleen op vakgebied maar ook op wetenschappelijk en pedagogisch vlak.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie adviseert om de focus op ontwerp en beplanting duidelijker weer te geven in het profiel van de opleiding.

Facet 1.1 Domeinspecifieke eisen

Beoordelingscriteria:

- De doelstellingen van de opleiding (uitgedrukt in eindkwalificaties van de student) sluiten aan bij de eisen die door (buitenlandse) vakgenoten en het relevante beroepenveld gesteld worden aan een opleiding in het betreffende domein (vakgebied/discipline en/of beroepspraktijk of kunstpraktijk). Ze zijn, ingeval van gereguleerde beroepen, in overeenstemming met de reglementering of regelgeving ter zake.
- Voor professioneel gerichte bacheloropleidingen zijn de eindkwalificaties getoetst bij het relevante beroepenveld.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De commissie stelt vast dat de doelstellingen van de opleiding zijn opgemaakt op basis van het opleidingsprofiel van de vroegere graduaatsopleiding Landschaps- en tuinarchitectuur, het omvormingsdossier, de Dublin descriptor en een overleg met Erasmushogeschool Brussel, toen nog Horteco.

De Belgische Vereniging van Tuinarchitecten (BVTL) en de International Federation of Landscape Architecture (IFLA) spelen een belangrijke rol in het ontstaan en de evolutie van het beroepsprofiel. Een visie op het beroep werd in 1997 neergeschreven in een beroepsprofiel. Dit profiel werd op initiatief van het Ministerie van Onderwijs opgesteld door een team dat bestond uit vertegenwoordigers van het beroepenveld gekozen uit de verschillende sectoren van de landschaps- en tuinarchitectuur en lectoren van de opleidingen graduaat Landschaps- en tuinarchitectuur van de Hogeschool Gent en de Erasmushogeschool Brussel, de twee enige opleidingen Landschaps- en tuinarchitectuur in Vlaanderen. Het beroepsprofiel werd door de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR) goedgekeurd.

Na samenwerking binnen een werkgroep bestaande uit lectoren van de opleiding Landschaps- en tuinarchitectuur van de Hogeschool Gent en de Erasmushogeschool Brussel kwam een opleidingsprofiel tot stand.

De commissie heeft het referentiekader van de opleiding bestudeerd en is van mening dat het kader volledig is.

De commissie heeft vastgesteld dat de opleidingsdoelstellingen voor de professionele bachelor in de Landschaps- en tuinarchitectuur kunnen worden geraadpleegd via de website van het hogeronderwijsregister en eveneens zijn gepubliceerd op het intranet van de Hogeschool Gent.

De vereiste kennis, vaardigheden en attitudes worden gecommuniceerd aan belanghebbenden via de studiefiches die te raadplegen zijn via de website van de hogeschool. Deze studiefiches vormen een onderdeel van de uitgereikte syllabi.

De commissie heeft tijdens de gesprekken met de studenten vastgesteld dat zij op de hoogte zijn van de opleidingsdoelstellingen.

Voor het personeel worden de opleidingsdoelstellingen gecommuniceerd via algemene personeelsvergaderingen, de opleidingscommissie en het elektronisch communicatieplatform.

De stagementoren ontvangen een stagevademeccum en tijdens de jurymomenten kunnen de doelstellingen van de opleiding en de stage in het juiste perspectief worden geplaatst.

Het werkveld is een belangrijke bewaker van de kwaliteit van de domeinspecifieke doelstellingen. De alumni en het werkveld worden betrokken bij de evaluatie van de doelstellingen. Naast contactgelegenheden zoals jurering van grafisch eindwerk en LOGE, beurzen, ... worden bevestigingen van het werkveld en de afgestudeerden uitgevoerd en worden resonantievergaderingen georganiseerd.

Uit de gesprekken met werkveld heeft de commissie vastgesteld dat het werkveld tevreden is over de kwaliteit van de doelstellingen.

De opleiding is lid van het European Council of Landscape Architecture Schools (ECLAS) en het internationaal thematisch netwerk LE:NOTRE. De opleiding neemt deel aan buitenlandse symposia, voorziet internationale stageplaatsen, organiseert internationale studiereizen en onderhoudt contacten met buitenlandse hogescholen en universiteiten.

De commissie waardeert dat de opleiding zich door nationale en internationale contacten vergelijkt met andere opleidingen Landschaps- en tuinarchitectuur en aanverwante opleidingen maar vraagt blijvende aandacht voor een vergelijking van de doelen met gelijksoortige opleidingen in het buitenland.

Het overgrote deel van de Europese opleidingen tot Landschaps- en tuinarchitect zijn masteropleidingen waardoor een vergelijking steeds moeilijk is. Wel blijkt dat de afgestudeerden van de opleiding tot professionele bachelor in de Landschaps- en tuinarchitectuur aan de Hogeschool Gent zich op het internationale platform kunnen manifesteren. Hun ontwerpcapaciteiten hebben menigmaal geleid tot prijzen bij internationale ontwerp wedstrijden.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie vraagt blijvende aandacht voor een vergelijking met gelijksoortige opleidingen in het buitenland voor wat de doelstellingen betreft.

Oordeel over onderwerp 1, doelstellingen van de opleiding: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 1.1, niveau en oriëntatie:	goed
facet 1.2, domeinspecifieke eisen:	goed

is de visitatiecommissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Onderwerp 2 Programma

Facet 2.1 Relatie tussen doelstellingen en inhoud van het programma

Beoordelingscriteria:

- Het programma is een adequate concretisering van de eindkwalificaties van de opleiding qua niveau, oriëntatie en domeinspecifieke eisen.
- De eindkwalificaties zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma.
- De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de geformuleerde eindkwalificaties te bereiken.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De begin- en eindcompetenties zijn per opleidingsonderdeel in de studiefiche opgenomen die raadpleegbaar is via de website van de hogeschool.

De commissie merkt op dat de algemene competenties in eerder beperkte mate zijn opgenomen in de studiefiche. Uit de competentiematrix die aan de commissie werd bezorgd blijkt dat per lesonderdeel verschillende algemene competenties zijn weergegeven terwijl er in de studiefiche meestal slechts één algemene competentie is vermeld.

De algemene en algemene beroepsgerichte competenties werden tegenover de opleidingsonderdelen uitgezet in een kruistabel.

De commissie stelt aan de hand van de kruistabellen vast dat de vereiste competenties in de opleidingsonderdelen aan bod komen.

Per opleidingsonderdeel werden ook beroepsspecifieke competenties vastgelegd op basis van het beroepsprofiel en rekening houdend met de internationale dimensie via het netwerk LE:NOTRE.

Binnen de opleiding ligt de verantwoordelijkheid voor het borgen van deze competenties bij de opleidingscommissie die het curriculum bewaakt en bij de vakgroepen die de opleidingsonderdelen inhoudelijk op elkaar afstemmen en organiseren.

In het programma komen onder andere volgende items aan bod: grafische vorming, kunst en culturele vorming, materialen en uitvoeringstechnieken, plantkunde, ecologie, bodemkunde en bemestingsleer, groenbeheer, CAD en GIS, toegepaste wiskunde en informatica, projectgestuurd ontwerpen, administratieve vorming, landschapsplanning, stedenbouwkunde, natuur, publieke ruimte, communicatie, parkanalyse, stage en rapportering en grafisch eindwerk.

Het programma wordt door de commissie als evenwichtig beoordeeld met evenveel aandacht voor ontwerp, beplanting en uitvoering.

Aan de hand van de studiefiches en de kruistabellen heeft de commissie vastgesteld dat de gewenste competentieontwikkeling voor deze opleiding wordt vertaald in het opleidingstraject. Het opleidingsprogramma is zo gestructureerd dat de competenties, afgestemd op het beroeps- en opleidingsprofiel, progressief worden bereikt. De student verwerft stapsgewijs kennis, vaardigheden en attitudes die leiden tot de eindcompetenties van de professioneel gerichte bachelor in de Landschaps- en tuinarchitectuur.

De commissie stelt vast dat de opleiding duidelijk kiest voor de maatschappelijke functie van de Landschaps- en tuinarchitect. Dat blijkt onder andere door het grote aantal projecten van maatschappelijke dienstverlening.

De commissie stelt vast dat er verschillende vakoverschrijdende elementen in het programma zijn opgenomen.

Zo werd in de opleiding Landschaps- en tuinarchitectuur ervoor gekozen om in alle studiejaar het projectonderwijs in te voeren waarbij reële cases als ontwerp opdrachten worden gebruikt. Vanuit de flankerende opleidingsonderdelen wordt dan ingespeeld op deze specifieke cases onder de vorm van oefeningen gebaseerd op de specifieke ontwerp opdrachten.

De doorgedreven projectwerking kent zijn finale in het derde modeltraject bij het grafisch eindwerk, een eindproef waar heel wat inhoudelijke aspecten uit de opleiding aan bod komen.

Het projectonderwijs draagt bij aan de voorbereiding van de studenten op het latere beroepsleven.

De commissie merkt op dat de visie van de opleiding op het competentiegericht leren door het projectgestuurd ontwerpen aan de hand van beroepsopgaven niet duidelijk genoeg wordt gecommuniceerd.

Studenten van het tweede jaar kunnen als keuzevak opteren voor Studium Generale waarbij een actueel documenterend informatiepakket wordt aangeboden in de vorm van avondlezingen.

Vakoverschrijdende elementen komen ook aan bod bij de stage en de bijhorende rapportering die bestaat uit twee luiken: een administratief deel en een rapport "Project en visie" waar een uitgediepte beschrijving gevraagd wordt van een project waar de student tijdens zijn stage heeft aan meegewerkt, gekoppeld aan zijn visie op dit project en de uitwerking ervan.

Daarnaast zijn er in de drie modeltrajecten ook excursies en internationale studiereizen.

De commissie stelt vast dat het curriculum internationaal gericht is en de studenten voorbereidt om professioneel en sociaal te kunnen fungeren in een internationale en interculturele omgeving.

De opleiding is actief lid van het thematisch netwerk LE:NOTRE. Dit netwerk levert een bijdrage aan het Tuning-project waarin algemene en beroepsspecifieke competenties worden beschreven. Voor bepaalde opleidingsonderdelen worden studenten gestimuleerd om anderstalige bronnen te raadplegen. Dit geldt ook voor de literatuurstudie in het kader van hun stagerapport.

Jaarlijks wordt een buitenlandse studiereis georganiseerd en studenten worden voldoende ruimte geboden om stage te lopen in het buitenland. Lectoren nemen geregeld deel aan internationale conferenties en workshops. Ook studenten worden aangemoedigd om deel te nemen aan internationale manifestaties, publicaties en wedstrijden.

De commissie stelt vast dat de internationale dimensie in ontwikkeling is en de opleiding een degelijke afweging maakt tussen meerwaarde, haalbaarheid en inspanning. Er wordt door de opleiding een aanzet gegeven om de mogelijkheden van e-learning te gebruiken in het kader van internationale uitwisseling. Deze mogelijkheden kunnen nog verder worden onderzocht en uitgewerkt. De commissie is voorstander van een grotere ondersteuning van de opleiding door de Hogeschool Gent voor wat de internationalisering betreft met betrekking tot budgetten en kredieten.

De opleidingscommissie is verantwoordelijk voor de opbouw van het curriculum. De vakgroepen zorgen voor de invulling van de opleidingsonderdelen. Naar aanleiding van de bachelor-masterhervorming werd het curriculum van de opleiding geëvalueerd en aangepast, rekening houdend met een aantal gegevens afkomstig uit opmerkingen van de visitatiecommissie, de resonantiecommissie, bevestigingen, ... en een aantal directieven.

De commissie begrijpt dat het drie tot vierjaarlijks bijeenroepen van de resonantiecommissie een afweging is tussen de belastbaarheid van het werkveld en de verdere ontwikkeling van de opleiding maar vindt dat de raadpleging van het werkveld in het kader van herziening, vernieuwing en innovatie van het curriculum te weinig systematisch gebeurt.

Binnen de vakgroepen werden de vernieuwde curricula opgemaakt en goedgekeurd door de opleidingscommissie waarin elke vakgroep een vertegenwoordiger heeft.

Via studentenbevestigingen wordt regelmatig gepeild naar de kwaliteit van de opleidingsonderdelen en de opleiding. De resultaten worden aan de betrokken lectoren bezorgd die ze op hun beurt gebruiken voor de actualisering van de onderwijsdoelstellingen. Daarnaast wordt het curriculum continu geëvalueerd door de betrokken vakgroepen. Elk academiejaar worden de studiefiches door de vakgroepen bekeken om na te gaan of er wijzigingen nodig zijn. Voorstellen van aanpassingen worden aan de opleidingscommissie voorgelegd.

Programmawijzigingen worden voorgelegd aan de departementsraad en ter bekrachtiging doorgestuurd naar het bestuurscollege.

De opleiding Landschaps- en tuinarchitectuur aan de Hogeschool Gent biedt geen keuzemogelijkheden in afstudeerrichtingen. Wel moeten de studenten in het tweede jaar drie keuzevakken en in het derde jaar één keuzevak kiezen.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie merkt op dat de visie van de opleiding op het competentiegericht leren door het projectgestuurd ontwerpen aan de hand van beroepsopgaven nog duidelijker kan gecommuniceerd worden.

De commissie is voorstander om de algemene competenties volledig weer te geven in de studiefiche.

De raadpleging van het werkveld in het kader van de herziening, vernieuwing en innovatie van het curriculum kan meer systematisch worden georganiseerd.

De commissie is voorstander van een grotere ondersteuning van de opleiding door de Hogeschool Gent voor de internationalisering met betrekking tot budgetten en kredieturen.

De mogelijkheden van e-learning in het kader van internationale uitwisseling kunnen verder worden onderzocht en uitgewerkt.

Facet 2.2 Eisen professionele gerichtheid van het programma

Beoordelingscriteria:

- Kennisontwikkeling door studenten vindt plaats via vakliteratuur, aan de beroeps- of kunstpraktijk ontleend studiemateriaal en via interactie met de beroepspraktijk, de kunstpraktijk en/of (toegepast) onderzoek.
- Het programma heeft aantoonbare verbanden met actuele ontwikkelingen in het vakgebied/de discipline.
- Het programma waarborgt de ontwikkeling van beroeps- of artistieke vaardigheden en heeft aantoonbare verbanden met de actuele beroepspraktijk.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De commissie stelt vast dat de professionele gerichtheid van de opleiding Landschaps- en tuinarchitectuur aan de Hogeschool Gent de actuele stand van zaken in de beroepspraktijk weerspiegelt.

Realistische opdrachten garanderen de interactie met de beroepspraktijk. De aard van de opdrachten sluit nauw aan bij de recente ontwikkelingen in het vakgebied hetgeen zich zowel uit in het concept als in het materiaalgebruik.

Op schaal van de privétuin worden elk jaar gerenommeerde tuinarchitecten gecontacteerd om hun projecten via plaatsbezoeken aan de studenten voor te stellen.

Op schaal van de publieke ruimte worden de recente ontwikkelingen gevolgd met betrekking tot duurzaamheid, Europese subsidieregeling voor plattelandsontwikkeling en inzichten op de jeugdspelsterreinen in Vlaanderen.

Op schaal van het landschap wordt gewerkt met actuele cases die zich onder andere aandienen in het kader van maatschappelijke dienstverlening.

De jaarlijkse internationale studiereizen bieden de studenten perspectief op de internationale trends in de landschaps- en tuinarchitectuur.

Door de lectoren worden referentieprojecten besproken en toegelicht tijdens atelieroefeningen. Daarnaast worden op regelmatige basis gastsprekers uitgenodigd om eigen projecten te presenteren, gastcolleges te geven of om excursies te begeleiden.

De commissie apprecieert de aansluiting op evoluties inzake aandacht voor ecologische aspecten.

De professionele gerichtheid van de opleiding wordt regelmatig formeel en informeel bevraagd bij het werkveld. Aan de hand van gesprekken met het werkveld heeft de commissie vastgesteld dat de opleiding als professioneel gericht wordt ingeschat. Het maken van bestekken verdient meer aandacht binnen de opleiding.

Het aanbieden van keuzevakken wordt door de studenten als zeer positief ervaren. Ook de mogelijkheden voor de flexibele en individuele invulling door de studenten, bijvoorbeeld door het volgen van een opleidingsonderdeel aan een andere instelling, wordt als verrijking ervaren. Het biedt de mogelijkheid zich vroegtijdig over een bepaalde eventuele toekomstige specialisatierichting een beeld te vormen.

Vanuit een deel van het studentenkorps verneemt de commissie de wens naar meer praktijkgerichte lessen bijvoorbeeld over snoeien. Hier zou in samenwerking met de tuinbouwschool Melle een vrijwillig cursuspakket samengesteld kunnen worden, waarop de studenten kunnen intekenen. Deze cursus bestaat al als zaterdagcursus in de tuinbouwschool.

De commissie stelt vast dat de studenten worden gestimuleerd om gebruik te maken van de in de campusbibliotheek aanwezige vakliteratuur. Ook tijdens verscheidene praktijkuren is bibliotheekbezoek mogelijk.

Aan de hand van het cursusmateriaal en de gesprekken met afgestudeerden en het werkveld heeft de commissie vastgesteld dat er aandacht is voor nieuwe ontwikkelingen met betrekking tot materialen en constructies.

In het programma is bijzondere aandacht voor vaardigheden die het maatschappelijk en beroepsmatig functioneren ondersteunen. De beoogde beroepsvaardigheden worden intensief ingeoeft tijdens de practica en het projectwerk en worden verder ontplooid tijdens de stage waarbij de student wordt ondergedompeld in de reële beroepswereld en wordt beschouwd als een volwaardig lid van het team.

Het opleidingsonderdeel stage en rapportering wordt georganiseerd deels in het eerste semester en deels in het tweede semester van het derde modeltraject. De studenten doorlopen een stage van zestien weken van elk 38 stage-uren. De studielast bedraagt 25 studiepunten.

Grootte, doelgroep en kernactiviteiten van de stagebedrijven of -instellingen zijn zeer divers en zijn een goede weerspiegeling van de arbeidsmarkt in de betreffende sector.

De studenten krijgen significante en pedagogisch waardevolle taken opgelegd met de eraan gekoppelde verantwoordelijkheid. Tijdens de stage bouwen de studenten hun competenties verder uit en bewerkstelligen op die manier een vlotte overgang tussen de hogeschool en het beroepsleven. De studenten worden op de werkplek bijgestaan door een stagementor en vanuit de hogeschool opgevolgd door een stagebegeleider. De stagecoördinator staat in voor het aanreiken en toekennen van de stageplaatsen en de algemene organisatie van de stage.

Naast het uitvoeren van hun dagelijkse taken op de stageplaats doen de studenten ook aan rapportering waarbij ze worden begeleid door de stagecoördinator en de stagementor.

Een eerste rapport "stageactiviteiten" bevat een chronologische opsomming van de opgelegde taken en wordt tussentijds in delen ingediend. Dit stelt de stagebegeleider in staat om de opvolging te verzorgen. Het rapport bevat ook een persoonlijke evaluatie van de competenties die tijdens de stage werden verworven.

Een tweede rapport "project en visie" bevat een uitgediepte omschrijving van een project waaraan de student tijdens zijn stage heeft meegewerkt. Het betreft een persoonlijke verwerking waarin de maturiteit van de student duidelijk terug te vinden moet zijn en is gebaseerd op onderzoek via literatuurstudie, vergelijkende studies, onderzoek, ... Hierdoor ontstaat er een uitgebreide verzameling van persoonlijke beoordelingen van de

verschillende stageplaatsen. Ook krijgen de collega-studenten en lectoren inzicht in de verschillende mogelijkheden en taken binnen de stageplaatsen.

De opleiding streeft ernaar om de student tijdens zijn stageperiode op de stageplaats persoonlijk te bezoeken. Tijdens de gesprekken met de stagebegeleiders heeft de commissie vastgesteld dat dit het laatste jaar weinig is gebeurd. De opleiding erkent dit probleem en zal door een aanpassing van de taakbelasting van de stagebegeleiders dit probleem oplossen.

In het derde modeltraject wordt een opleidingsonderdeel grafisch eindwerk georganiseerd dat 23 studiepunten bevat waarvan 65 % gaat naar "grafisch eindwerk" en 35 % naar "loge". De "loge" is een grafische proef die binnen een voorgeschreven tijdsbestek wordt afgelegd. Het opleidingsonderdeel beoogt de ontwikkeling van zowel de groepsdynamiek als het zelfstandig functioneren van de jonge ontwerper.

Het ontwerpproces voor het grafisch eindwerk verloopt in drie fasen:

- Tijdens de verkenningsfase worden groepsmomenten voorzien om teamwerk te stimuleren.
- Tijdens de verdiepfase moet een uitgebreide verkenning, flankerende lessen en zelfstandige literatuurstudie de student in staat stellen om het ontwerpproces individueel verder te zetten en een volledig ontwerp dossier op te maken. Door middel van eventuele bijsturingen aan de hand van ontwerpconsulten en de eigen stage-ervaringen kan de verfijning en verdieping van plandoelen en kwaliteitsmaatstaven plaatsvinden.
- Tijdens de reflectiefase worden de technische en administratieve onderdelen aangepakt waarbij nauwkeurige technische plannen worden opgemaakt. De student kan gebruik maken van thematische consulten in verband met beplanting, technieken, bestek en digitale presentatietechnieken bij de betreffende lectoren.

De commissie waardeert de aanwezigheid van een plantentuin op de campus.

Maatschappelijke dienstverlening en projecten in het kader van projectmatig wetenschappelijk onderzoek (PWO) leveren een bijdrage aan de professionele gerichtheid van de opleiding en leggen de relatie met de actualiteit.

Het project "Van herinnering naar visie" is het eerste PWO project dat goedgekeurd is binnen de opleiding. De commissie nam kennis van de voorstellen om de terugkoppeling naar het onderwijs mogelijk te maken. Studenten worden waar mogelijk betrokken in het onderzoek.

Opdrachten voor maatschappelijke dienstverlening worden in de programma's op alle niveaus en in alle studie jaren ingevoerd. Vooraleer de projecten worden aanvaard, wordt door de opleidingscommissie afgewogen of deze inzetbaar zijn binnen het pedagogisch project van de opleiding.

De commissie stelt vast dat het PWO professioneel wordt doorgevoerd, onder andere door de aanwerving van anderhalve voltijdsequivalent voor langere duur. Het PWO is duidelijk in de opleiding geïntegreerd en de resultaten worden nationaal en internationaal gepresenteerd. Ten slotte wordt ook de academisering van de lectoren, bijvoorbeeld via doctoraatswerk, door de hogeschool ondersteund en in de opleiding geïmplementeerd. De onderzoeksonderwerpen sluiten nauw aan bij de opleiding en bieden ook op die manier een meerwaarde voor de opleiding.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie adviseert om meer aandacht te besteden aan de opmaak van bestekken.

De commissie vraagt meer systematiek in het uitvoeren van de stagebezoeken.

De commissie stemt in met het voorstel van de opleiding om voldoende tijd vrij te maken voor de stagebegeleiders om de student op de stageplaats te bezoeken.

De commissie apprecieert de plannen van de opleiding om de stage niet meer semesteroverlappend te maken, hetgeen een eventuele internationale uitwisseling in het vijfde of zesde semester zal mogelijk maken.

Facet 2.3 Samenhang van het programma

Beoordelingscriterium:

- Studenten volgen een inhoudelijk samenhangend opleidingsprogramma.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Het programma is lineair opgebouwd over de drie studiejaar heen zowel voor wat betreft het schaalniveau als de complexiteit binnen elk schaalniveau.

De commissie heeft kennis genomen van een organigram dat werd uitgewerkt vanuit het projectgestuurd ontwerpen die een rode draad vormt in de opleiding. In het organigram komt de samenhang tussen de verschillende opleidingsonderdelen duidelijk tot uiting.

In het projectgestuurd ontwerpen komen reële cases aan bod. Vanuit de flankerende opleidingsonderdelen wordt dan ingespeeld op de specifieke cases. Dit gebeurt onder de vorm van oefeningen gebaseerd op de specifieke ontwerp opdrachten. Zo worden vanuit de plantenkennisgerichte opleidingsonderdelen beplantingsplannen opgemaakt en worden er vanuit de technisch- en uitvoeringsgerichte opleidingsonderdelen bouwkundige details, matenplannen, hoogtelijnenplannen en topografische opmetingen uitgevoerd. Vanuit de grafische opleidingsonderdelen worden perspectieftekeningen gevraagd.

De commissie heeft uit de gesprekken met de studenten afgeleid dat de samenhang zoals die wordt beschreven door de lectoren, in grote mate wordt ervaren door de studenten.

Uit de gesprekken met de lectoren blijkt dat het didactisch concept van het projectgestuurd ontwerpen wordt gedragen door het volledige lectorenkorps. Het didactisch model zorgt voor een doordachte en logische opbouw van het programma.

Vanaf het tweede semester van het tweede studiejaar kan de student een keuze maken uit een aantal opleidingsonderdelen met een equivalent van negen studiepunten.

De commissie apprecieert het plan om de structuur van het derde jaar aan te passen. Tot op heden is de stageperiode verspreid over twee semesters. Door in de toekomst het derde jaar te starten met de stage worden in de laatste module mogelijkheden gecreëerd om binnen het Erasmusprogramma uitwisselingen van studenten en lectoren te realiseren. De commissie dringt er op aan deze mogelijkheden concreet uit te werken.

De opleiding is opgebouwd uit drie voltijdse modeltrajecten van elk 60 studiepunten.

In een deeltijds modeltraject wordt de studielast zo gelijkmatig mogelijk verspreid over zes academiejaar waarbij de student de mogelijkheid heeft om gedurende een volledig academiejaar twee semesters halftijds te studeren of gedurende één semester per academiejaar voltijds te studeren.

Studenten kunnen ook inschrijven voor een geïndividualiseerd traject dat moet worden aangevraagd en goedgekeurd door de departementsraad. Bij de samenstelling van een geïndividualiseerd traject wordt rekening gehouden met de volgtijdelijkheid, de haalbaarheid en de organisatie van de opleiding.

De volgtijdelijkheid wordt in de studiefiches en de departementale aanvullingen op de onderwijs- en examenregeling vermeld.

Het totaalprogramma wordt jaarlijks gescreend zowel door lectoren als door studenten via de gebruikelijke overlegorganen en aan de hand van de studententevredenheidsenquête. Bij de evaluatie en de bijsturing wordt eveneens gebruik gemaakt van informatie verkregen via stage- en werkveldcontacten.

Momenteel beraadt een werkgroep, bestaande uit een tiental lectoren, zich over de structuur en samenhang van het programma. Rekening houdend met actuele maatschappelijke en technologische ontwikkelingen binnen het domein, de door het werkveld verwachte competenties en bevragingen van afgestudeerden en studenten wordt

bekeken op welke vlakken een eventuele herstructurering en/of inhoudelijke verandering van de opleiding en bepaalde opleidingsonderdelen zich opdringt. Momenteel werd door deze werkgroep het eerste en het tweede modeltraject doorgelicht. Na de visievorming met betrekking tot het derde modeltraject op het einde van dit jaar zal het geheel aan alle lectoren ter discussie worden voorgelegd.

De samenhang van het programma blijkt duidelijk uit het didactisch model, de competentiematrix en de studiefiches. De commissie stelt met genoeg vast dat de opleiding nadenkt over het maken van zogenaamde leerlijnen om de samenhang tussen de verschillende opleidingsonderdelen verder te versterken.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie apprecieert het plan om de structuur van het derde studiejaar aan te passen in functie van de mogelijkheden voor uitwisseling van studenten en lectoren en dringt aan op de concrete uitwerking ervan.

De voorziene opmaak van leerlijnen zal de samenhang verder verbeteren.

Facet 2.4 Studieomvang

Beoordelingscriterium:

- De opleiding voldoet aan de formele eisen met betrekking tot de studieomvang, bachelor: tenminste 180 studiepunten

Oordeel van de visitatiecommissie: ok

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De professioneel gerichte bacheloropleiding in de Landschaps- en tuinarchitectuur aan de Hogeschool Gent bestaat uit drie studiejaar van elk 60 studiepunten. In totaal wordt dus een opleidingsprogramma georganiseerd van 180 studiepunten. De opleiding voldoet hiermee aan de formele eisen met betrekking tot de minimale studieomvang van een professioneel gerichte bachelor.

Aanbevelingen ter verbetering:

/

Facet 2.5 Studielast

Beoordelingscriteria:

- De werkelijke studietijd wordt getoetst en sluit aan bij de normen vastgesteld krachtens decreet.
- Het programma is studeerbaar doordat factoren, die betrekking hebben op dat programma en die de studievoortgang belemmeren zoveel mogelijk worden weggenomen.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Per opleidingsonderdeel worden de studenten via de studiefiche op de hoogte gebracht van het aantal uren hoorcollege, werkcollege, begeleid zelfstandig leren, totale studietijd inclusief een raming van het aantal uren studiewerk en het aantal uren evaluatie.

De opleiding onderzoekt sinds academiejaar 2008-2009 de overeenstemming tussen de begrote en de reële studietijd aan de hand van studietijdmeting via de elektronische leeromgeving Dokeos. Uit de resultaten blijkt een sterke variatie tussen de studenten. Daarom werd beslist om in de toekomst te werken met focusgroepen om rechtstreeks bij de studenten te kunnen peilen naar de knelpunten in verband met de studielast.

Vanaf het academiejaar 2010-2011 wordt gestart met een nieuwe methode voor studietijdmeting op basis van paarsgewijze vergelijking: opleidingsonderdelen zullen per twee met elkaar vergeleken worden door de studenten in de mate waarin een opleidingsonderdeel als zwaarder gepercipieerd wordt dan een ander. Op deze manier zal er een lijn kunnen opgesteld worden waarop de opleidingsonderdelen uitgezet worden. Nadien kan dan gekeken worden of deze lijn overeenkomt met de studiepunten die aan de verschillende opleidingsonderdelen worden toegekend.

De commissie is heel positief over de aandacht die door de opleiding wordt gegeven aan de studietijd en de studietijdmeting.

Bij het opleidingsonderdeel projectgestuurd ontwerpen geven de studenten ook aan hoeveel tijd ze spenderen aan de verschillende categorieën van onderwijs- en studieactiviteiten. Uit de resultaten blijkt dat de begrote studietijd voldoende is.

Door een goede organisatie van onderwijsactiviteiten en examens, een materiële ondersteuning en het ter beschikking stellen van kwalitatief cursusmateriaal bevordert het departement en de opleiding de studievoortgang bij de studenten.

Bij de samenstelling van de programma's wordt gelet op een evenwichtige spreiding van de studietijd over de verschillende semesters. De structuur van het academiejaar wordt bij de start van het academiejaar aan de studenten meegedeeld waardoor een goede planning kan worden opgemaakt.

Het lesrooster wordt per kwartaal opgesteld en is bekend bij het begin van het academiejaar. Daardoor kunnen studenten hun werkschema op lange termijn plannen. Voor de geïndividualiseerde trajecten kan het individuele curriculum worden opgesteld in functie van het optimaal bijwonen van de contactmomenten. Deze en andere acties maken het lesrooster heel studentvriendelijk.

De examenbelasting wordt evenwichtig gespreid over het academiejaar. Examenroosters worden opgesteld in overleg met de studenten waardoor aanpassingen om de studie te bevorderen mogelijk zijn. De permanente evaluatie die een deel van de eindevaluatie vormt, werkt studiebevorderend.

Door de aanwezigheid van een plantentuin op de campus beschikken de studenten over een efficiënt middel om hun plantenkennis bij te werken. De permanente evaluatie die een deel van de eindevaluatie vormt, werkt studiebevorderend. De uitgestalde werken van de studenten in de permanente tentoonstellingsruimte werkt motiverend.

Uit de gesprekken met de studenten blijkt dat deze geen noemenswaardige problemen ervaren met de studiebelasting en dat kleine knelpunten door de opleiding worden opgevolgd en opgelost. Wel stelt de commissie vast dat de feedback naar studenten met betrekking tot deze knelpunten niet geëxpliciteerd is. De focusgroepen kunnen hiertoe een middel zijn.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie raadt aan om de feedback van studenten met betrekking tot knelpunten in de studiebelasting te expliciteren.

Facet 2.6 Afstemming tussen vormgeving en inhoud

Beoordelingscriteria:

- Het didactisch concept is in lijn met de doelstellingen.
- De werkvormen sluiten aan bij het didactisch concept.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Om de competenties te bevorderen, kiest de opleiding voor diverse werkvormen die variëren doorheen het programma rekening houdend met de eigenheid van elk opleidingsonderdeel. Bij de theoretische opleidingsonderdelen wordt hoofdzakelijk gewerkt met hoorcolleges. Voor de meer praktische opleidingsonderdelen worden werkcolleges ingericht. De groepsgrootte wordt aangepast om een intensieve begeleiding van de studenten mogelijk te maken.

Binnen de werkcolleges staat het opleidingsonderdeel projectgestuurd ontwerpen centraal. Deze projecten zijn een weerspiegeling van de beroepsrealiteit en bundelen naast de eigenlijke ontwerpdracht de praktische oefeningen uit de theoretische opleidingsonderdelen. Er is ruimte voor individueel werk, groepswerk, discussies en presentaties.

Uit de gesprekken met de studenten blijkt dat de ontwerpvisie van een bepaalde lector kan doorwegen in het ontwerp maar de commissie vindt dit niet onmiddellijk een probleem. Ze ziet dat eerder als een *Seite: 76* noodzakelijke stap in de vorming van ontwerpers. Door in het eerste jaar per ontwerp één lector in te schakelen, kunnen ontwerpprincipes duidelijk overgebracht worden. In het tweede jaar geven verschillende lectoren hun mening over het ontwerp, zodat de student zelf keuzes moet maken en tot een eigen ontwerpvisie komt.

De commissie stelt vast dat het didactisch concept van projectgestuurd ontwerpen de realisatie van de opleidingsdoelstellingen in sterke mate ondersteunt. Het aandeel buitenlandse projecten is klein.

De commissie heeft vastgesteld dat teamwerk en peer review van studenten in de verschillende opleidingsonderdelen al in een aantal opleidingsonderdelen aan bod komt maar dat nog zou kunnen verbeteren.

Het stageconcept is goed uitgewerkt maar de bezoeken door lectoren van de stageplaatsen moeten nog systematischer gebeuren. De opleiding is zich ervan bewust en heeft in het volgende academiejaar al meer stagebeleiders voorzien.

De commissie stelt uit de gesprekken met het werkveld en de afgestudeerden vast dat het presenteren van ontwerpen in de beroepscontext heel belangrijk is. Dit kan in de opleiding nog meer worden gestimuleerd bijvoorbeeld door het geven van tussentijdse presentaties, zowel voor internen als voor externen. Ook de mogelijkheid van een rollenspel kan worden overwogen.

De vakgroepen waken over de kwaliteit van het lesmateriaal. De commissie heeft vastgesteld dat de nodige onderwijsmiddelen voor de hoorcolleges aanwezig zijn. De inhoud van de cursussen is actueel.

De opleiding beschikt over een gespecialiseerd lectorenkorps waardoor de opleidingsonderdelen nauw aan de lectoren verbonden blijven. Dit bevordert de kwaliteit van het opleidingsonderdeel onder andere op vlak van lesmateriaal.

De studenten beschikken over computers om aan zelfstudie te kunnen doen.

De elektronische leeromgeving Dokeos biedt de studenten heel wat faciliteiten als ad valvas, e-mail aankondigingen, een documentensectie waarin cursussen en digitaal kaart- en ander materiaal beschikbaar wordt gesteld tot een zogenaamde dropbox om gegevens uit te wisselen tussen studenten en lectoren.

Uit de gesprekken met studenten en lectoren leidt de commissie af dat het gebruik van de elektronische leeromgeving Dokeos goed is ingeburgerd voor wat betreft het ter beschikking stellen van cursusmateriaal, het

geven van opdrachten en het doorspelen van informatie. De commissie meent dat Dokeos nog meer als leermiddel kan worden gebruikt. Door verdere ontwikkeling kunnen studenten Dokeos gebruiken als volwaardige interactieve leeromgeving. Ook in het kader van de stagebegeleiding kunnen de mogelijkheden van e-learning verder worden uitgebouwd.

De opleiding organiseert excursies naar referentieprojecten, met toelichting van de landschapsarchitecten, in het eerste en tweede jaar van het programma en buitenlandse excursies. De commissie stelt vast dat de buitenlandse excursies relatief duur zijn, soms meer dan 800 euro, hetgeen voor sommige studenten een probleem vormt, ook al worden de studenten hier vóór de aanvang van hun studies op gewezen. Voor wie niet meekan op buitenlandse excursie wordt door de opleiding wel een binnenlandse goedkopere variant voorzien. De commissie apprecieert het uitvoeren van bedrijfsbezoeken maar stelt dat ook gastcolleges door mensen uit het werkveld voldoende aandacht verdienen.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie merkt op dat het elektronisch leerplatform Dokeos nog meer als leermiddel kan worden gebruikt.

De commissie moedigt de opleiding aan om teamwerk en peer review nog meer toe te passen.

De commissie vraagt aandacht voor de relatief hoge kostprijs van buitenlandse excursies. Ze vraagt ook om het gebruik van buitenlandse projecten in het projectgestuurd ontwerpen te onderzoeken.

De commissie vraagt om ook gastcolleges door mensen uit het werkveld te onderzoeken.

Facet 2.7 Beoordeling en toetsing

Beoordelingscriterium:

- Door de beoordelingen, toetsingen en examens wordt adequaat en voor studenten inzichtelijk getoetst of de studenten de leerdoelen van (onderdelen van) het programma hebben gerealiseerd.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Per academiejaar en jaarprogramma worden twee examenzittijden georganiseerd waarbij de eerste examenzitting bestaat uit twee examenperiodes, één in januari en één in juni. In elke examenperiode worden de opleidingsonderdelen van het afgelopen semester geëxamineerd.

Aan de hand van de onderwijs- en examenregeling stelt de commissie vast dat studenten in uitzonderlijke individuele omstandigheden studie- en examenfaciliteiten kunnen aanvragen bijvoorbeeld op basis van medische redenen, functiebeperkingen, erkende topsport, kunstbeoefening, ...

De evaluatie- en examenprocedure zijn uitgeschreven en kunnen door de studenten worden geraadpleegd via de website van de hogeschool. De informatie betreffende de evaluatievorm en de doelstellingen zijn vermeld in de studiefiches en worden door de lectoren bij het begin van de hoorcolleges meegedeeld. De studiefiche is ook opgenomen in de betreffende syllabus. De criteria voor de evaluatie van ontwerp- en andere grafische oefeningen zijn opgenomen in de opdrachtomschrijving.

De examenroosters worden door de opleidingscoördinator onder bevoegdheid van de departementssecretaris opgesteld rekening houdend met een behoorlijke spreiding van de examens. Er wordt overleg gepleegd met de

betrokken studenten. De opleidingscoördinator maakt de examenregelingen ad valvas bekend aan de studenten tenminste vijf weken vóór de aanvang van elke examenperiode.

In functie van de opleidingsonderdelen en de te verwerven competenties zijn er verschillende evaluatievormen. Elke lector kiest in overleg met de vakgroep en de opleidingscommissie zijn vorm van examineren en maakt deze aan de studenten kenbaar via de studiefiche.

De examenevaluatie gebeurt ofwel schriftelijk ofwel mondeling met schriftelijke voorbereiding.

De permanente evaluatie onderscheidt zich van de eigenlijke examens daar zij gespreid is over een volledig semester en uitgaat van criteria gerelateerd aan de competenties die de betrokken onderwijsactiviteiten dienen te borgen. Permanente evaluatie gebeurt onder andere voor projectgestuurd ontwerpen en grafische vorming. Het is de verantwoordelijkheid van de lectoren om vast te stellen of de betrachte competenties werden verworven. De criteria worden duidelijk meegegeeld aan de studenten.

Als beide evaluatievormen gebruikt worden voor hetzelfde opleidingsonderdeel, bepaalt de vakgroep de verhouding tussen de permanente evaluatie en de examenevaluatie. Dit wordt vervolgens door de opleidingscommissie goedgekeurd en aan de studenten kenbaar gemaakt via de opleidingsfiche.

De commissie is van oordeel dat beoordeling en toetsing transparant zijn en uit de gesprekken blijkt dat de opleiding continu bezig is om de methodes voor beoordeling en toetsing verder te ontwikkelen. De geplande invoering van de schaal voor de meting van attitudes en vaardigheden (SAM) blijkt geschikt om naast de toetsing zelf ook de verdere ontwikkeling van de student te sturen.

Na elke evaluatieperiode is er een terugkoppeling van de examenresultaten naar de studenten waarbij aanwijzingen worden verstrekt om de studieresultaten te verbeteren of bij te sturen. Deze feedback wordt georganiseerd in het programma maar de terugkoppeling kan ook op individuele vraag gebeuren. Bij de terugkoppeling wordt steeds duidelijk gemaakt welke de beoordelingscriteria waren.

Uit de gesprekken die de commissie met de studenten heeft gevoerd, blijkt dat de feedback na de examens niet altijd gegeven wordt. Het feedbackmoment is in deze gevallen optioneel en wordt niet duidelijk genoeg aangegeven.

Voor wat de stage betreft, worden de verworven competenties, zowel beroepsspecifieke competenties, algemene en algemeen beroepsgerichte competenties, door de stagementor, de stagebegeleider en de stagecoördinator geëvalueerd. Na advies van de stagementor van de stageplaats onder de vorm van een tussentijdse beoordeling en een eindbeoordeling maakt de stagebegeleider een quotatie op over het verloop van de stage.

De commissie merkt op dat de stagementor op die manier te weinig inbreng heeft bij de beoordeling niettegenstaande hij objectief en vanuit het standpunt van het werkveld de competenties en attitudes van de student kan beoordelen. Uit de gesprekken met de stagebegeleiders heeft de commissie begrepen dat de opleiding vreest voor te grote schommelingen in de beoordeling als deze gebeurt door de stagementor. Om aan het probleem van de schommelingen tegemoet te komen, kunnen duidelijke criteria worden opgesteld, bijvoorbeeld aan de hand van de SAM-schaal.

De stagebegeleider maakt ook een quotatie voor het rapport "stageactiviteiten" gebaseerd op de volledigheid en de accuraatheid van het rapport.

De begeleidende lector spreekt, na advies van een jury, een oordeel uit over het rapport "project en visie". De commissie stelt vast dat de jury hiervoor over criteria beschikt maar behoefte heeft aan een beschrijving van indicatoren.. De stagepresentatie en de verdediging van het rapport "project en visie" wordt, na advies van een jury, door de begeleidende lector gequoteerd.

De commissie stelt vast dat de competentiegerichte toetsing vooral in de stage tot uiting komt. Het beoordelen van de vooropgestelde competenties en de terugkoppeling hiervan naar de studenten evenals een verduidelijking van de verwachte niveaus van de competenties in de opeenvolgende jaren, zowel voor de algemene als voor de beroepsspecifieke competenties is niet steeds aanwezig.

De beoordeling van het grafisch eindwerk bestaat enerzijds uit het groepswerk en voorontwerpschets dat 20 % van de quotatie uitmaakt en anderzijds het individuele werkstuk dat 80 % van de quotatie uitmaakt. Het

individuele werkstuk wordt tijdens de examenperiode van het derde modeltraject door de student verdedigd voor een jury van lectoren en externe juryleden. Het is de verantwoordelijke lector die, na advies van de jury, een quotatie geeft. De beoordeling van het individuele werkstuk gebeurt aan de hand van een aantal opgelegde criteria die vooraf aan de student worden meegegeeld in de beschrijving van de opdracht.

De kwaliteitsbewaking van het toetsgebeuren gebeurt via de bevragingen van de opleidingsonderdelen bij de studenten. Ook via de participatiecommissie en het departementaal studentenorgaan hebben de studenten de kans om hun bevindingen over het verloop en de organisatie van de examenperiode naar voor te brengen.

De commissie heeft een aantal examenvragen en ontwerp opdrachten ingekeken en is van mening dat deze aansluiten bij het verwachte niveau van de professioneel gerichte bachelor in de Landschaps- en tuinarchitectuur.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie raadt aan om het competentiegericht toetsen, welke nu vooral tot uiting komt bij de stage, ook naar de andere opleidingsonderdelen door te trekken.

De commissie raadt aan om de stagementor een grotere rol te geven in de beoordeling van de stage.

De commissie vraagt indicatoren uit te werken in het bijzonder voor de beoordeling van de verschillende criteria door een externe jury.

De commissie vraagt om de mogelijkheid voor een feedbackmoment na de examens duidelijker aan te geven of dit in het programma op te nemen.

Facet 2.8 Masterproef

Dit facet is niet van toepassing voor een professioneel gerichte bacheloropleiding.

Facet 2.9 Toelatingsvoorwaarden

Beoordelingscriteria:

Het programma sluit qua vorm en inhoud aan bij de kwalificaties van de instromende studenten bachelor:

- diploma secundair onderwijs, diploma van het hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan, diploma van het hoger onderwijs voor sociale promotie of een diploma of getuigschrift dat bij of krachtens een wet, decreet, Europese richtlijn of een andere internationale overeenkomst als gelijkwaardig wordt erkend;
- door het instellingsbestuur bepaalde voorwaarden voor personen die niet aan bovengenoemde voorwaarden voldoen.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De opleiding hanteert de decretaal voorziene toelatingsvoorwaarden voor de bacheloropleiding.

In de opleiding stromen studenten in van het algemeen secundair onderwijs (ASO), het technisch secundair onderwijs (TSO) en beroepssecundair onderwijs (BSO). Een klein aandeel komt uit het kunstonderwijs. Naast de generatiestudenten is er ook een instroom van studenten die al een diploma hoger onderwijs of een universitair diploma bezitten. Een beperkt aantal studenten wordt toegelaten op basis van afwijkende toelatingsvoorwaarden indien ze slagen voor een toelatingsonderzoek.

Alle cursussen starten met de competenties die zijn behaald in het secundair onderwijs. Specifieke voorkennis van de opleidingsonderdelen is niet vereist. Een deel van de lessen en opdrachten worden gegeven in kleine groepen zodat de studenten intensief worden begeleid als dat nodig blijkt.

Er worden door de opleiding geen specifieke acties ondernomen voor wat de aansluiting op de vooropleiding betreft. Er worden geen gedifferentieerde leerroutes aangeboden.

Uit de gesprekken die de commissie heeft gevoerd met de studenten en afgestudeerden blijkt dat er zich geen noemenswaardige problemen voordoen met de aansluiting op de vooropleiding. De commissie stelt wel vast dat de opleiding geen onderzoek doet naar de reden voor uitval in het eerste jaar. Dergelijk onderzoek kan eventuele problemen inzake aansluiting op de vooropleiding in beeld brengen.

De opleiding is opgebouwd uit drie voltijdse modeltrajecten van elk 60 studiepunten verspreid over twee semesters. In een deeltijds modeltraject wordt de studielast verdeeld over zes academiejaren waarbij de student de mogelijkheid heeft om per academiejaar twee semesters halftijds te studeren of gedurende één semester voltijds te studeren.

De student kan ook een geïndividualiseerd traject aanvragen en laat zich hiervoor adviseren door de trajectbegeleider. De departementsraad bij delegatie het departementshoofd beslist over het al dan niet toekennen van een geïndividualiseerd traject.

De studenten hebben de mogelijkheid om in te schrijven met een diplomacontract, een creditcontract of een examencontract.

Via elders verworven competenties (EVC) biedt de Hogeschool Gent toekomstige studenten de kans om kennis en ervaringen die in een buitenschoolse context werden opgedaan te valoriseren in de vorm van vrijstellingen en vermindering van de studieomvang. De student moet bij zijn aanvraag een bewijs van bekwaamheid voorleggen en bezorgt daartoe alle relevante bewijsstukken. Indien uit het bekwaamheidsonderzoek blijkt dat nog bijkomende informatie noodzakelijk is om te kunnen oordelen over de competenties, kan het departementshoofd beslissen om een bijkomend onderzoek te organiseren. De procedure is vermeld op de website.

Een student kan ook vrijstellingen aanvragen aan de departementsraad op basis van eerder verworven kwalificaties (EVK). Hiervoor bezorgt hij de nodige bewijsstukken bij de studietrajectbegeleider. Als in het verleden nog geen dergelijke vrijstelling werd verleend, geeft de titularis van het opleidingsonderdeel advies over het al dan niet toekennen van de vrijstelling. De procedure is vermeld op de website.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie stelt voor om de reden van stopzetting bij eerstejaars te onderzoeken.

Oordeel over onderwerp 2, programma: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 2.1, relatie tussen doelstellingen en inhoud van het programma:	voldoende
facet 2.2, eisen academische gerichtheid van het programma:	goed
facet 2.3, samenhang van het programma:	goed
facet 2.4, studieomvang:	ok
facet 2.5, studielast:	goed
facet 2.6, afstemming tussen vormgeving en inhoud:	goed
facet 2.7, beoordeling en toetsing:	voldoende
facet 2.8, masterproef:	nvt
facet 2.9, toelatingsvoorwaarden:	voldoende

is de visitatiecommissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Onderwerp 3 Inzet van het personeel

Facet 3.1 Kwaliteit van het personeel

Beoordelingscriterium:

- Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De commissie stelt met genoeg vast dat de personeelsploeg wordt gevormd door mensen met een passie voor hun vakgebied. De taaktoekenning is goed georganiseerd.

Vanuit de opleiding wordt veel aandacht besteed aan de kwaliteit van het onderwijzend personeel. Het lectorenkorps bestaat uit hoog opgeleide mensen, die elk in hun vakgebied gespecialiseerd zijn zoals een bioloog voor plantkunde, een geoloog voor bodemkunde, een geograaf voor landschapsvisie.

Nieuwe leden van het onderwijzend personeel die worden aangeworven voor de opleiding dienen te voldoen aan de criteria die zijn omschreven in een functieprofiel. De minimale vereisten zijn ambtsafhankelijk. Zo wordt voor een vacantverklaring in het ambt van lector minimaal een masterdiploma gevraagd. Voor het ambt van praktijklector volstaat een bachelordiploma in het betreffende vakgebied.

Selectie gebeurt via de selectiecommissies ingericht door het departement waarin het departementshoofd, OP-leden van de opleiding en eventueel externen uit het beroepenveld of de associatiepartner Universiteit Gent zetelen. Op basis van het advies van de selectiecommissie doet de departementsraad een voorstel aan het bestuurscollege.

De onderwijsopdrachten worden toegewezen op basis van de deskundigheid en/of de onderzoeksexpertise. De onderwijskundige bekwaamheid wordt bevestigd aan de hand van studentenbevragingen. De commissie stelt bij de gesprekken met de studenten een algemene tevredenheid vast over de kwaliteit van het onderwijzend personeel. De hoge graad van vakdeskundigheid en erkenning blijkt ook uit het feit dat een groot aantal OP-leden wordt aangezocht tot het uitvoeren van expertenopdrachten, wedstrijdjury's en examenjury's, ...

Functioneringsgesprekken maken deel uit van het departementaal gevoerde personeelsbeleid. Hierbij worden verschillende taken en opdrachten per OP-lid vastgelegd. De feedback over het functioneren is niet beperkt tot deze momenten maar gebeurt ook informeel.

In 2002 is een procedure uitgewerkt waarbij elke medewerker in functie van zijn taak binnen de opleiding zichzelf evalueert aan de hand van een referentiekader. Deze zelfevaluatie wordt besproken met de voorzitter van de vakgroep, de opleidingscoördinator of het departementshoofd. De frequentie is afhankelijk van het statuut van het personeelslid. De commissie merkt op dat het uitvoeren van een functioneringsgesprek voor OP-leden bij het departementshoofd afstandelijk lijkt.

Het functioneren van het onderwijzend personeel is ook onderwerp van systematische studentenbevragingen. De resultaten van deze bevragingen zijn algemeen positief. Er is een coachingsysteem opgezet dat in geval van opmerkingen moet leiden tot een remediëring van de betreffende medewerker. De commissie is van oordeel dat het coachingsysteem, hoewel het zelden gebruikt moet worden, weinig effectief is en stelt voor om een loskoppeling van de bevraging van de vakinhoud en de bevraging van de kwaliteit van de lectoren te overwegen.

De personeelsleden worden gestimuleerd om deel te nemen aan georganiseerde navormingen met betrekking tot onderwijskundige vorming, onderzoeksvaardigheden, studiedagen, ... De commissie stelt wel een gebrek aan mogelijkheid tot navorming vast voor de functie van ombudsman.

Deelname aan wetenschappelijk onderzoek wordt aangemoedigd. Op het ogenblik van het visitatiebezoek loopt er één doctoraatsonderzoek, één PWO-project en één IWT-project. De Hogeschool Gent voorziet dat personeelsleden zonder doctoraat zich via de uitvoering van een onderzoeksproject kunnen voorbereiden op het behalen van het diploma doctor op proefschrift. Sinds 2007 is er één personeelslid 50 % vrijgesteld voor het uitvoeren van het doctoraatsonderzoek "Een onderzoek naar de integratie van landschap in ruimtelijk ontwerp in Vlaanderen".

Sinds 2009 zijn via het PWO-project "Ieperboog: van herinnering naar visie" twee personeelsleden 10 % vrijgesteld en werden anderhalve VTE als wetenschappelijk medewerker aangeworven. Daarnaast participeert de opleiding Landschaps- en tuinarchitectuur sinds 2009 in het IWT project "CcASPAR: Climate change And Changes in Spatial structures in Flanders - Research project". Ook is de opleiding betrokken bij een associatieonderzoeksgroep "AOG Ruimtelijke informatie" en gaan er jaarlijks verschillende dienstverleningsprojecten door.

Op basis van de beschikbare gegevens heeft de commissie vastgesteld dat er binnen de staf voldoende expertise aanwezig is om de opleidingsdoelen te realiseren en dat de procedures en de organisatie van het personeelsbeleid goed gestructureerd aanwezig zijn. Het onderwijzend personeel maakt vlot gebruik van de didactische en elektronische hulpmiddelen.

De lectoren voelen zich gesteund door de leiding van het departement en de opleiding die aandacht heeft voor werkdruk en het benutten van mogelijkheden en capaciteiten van mensen.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie stelt voor om een loskoppeling van de bevraging van de vakinhoud en de bevraging van de kwaliteit van de lectoren te overwegen.

De commissie vraagt aandacht voor de mogelijkheid tot navorming voor de functie van ombudsman.

Facet 3.2 Eisen professionele gerichtheid

Beoordelingscriterium:

- het onderwijs wordt voor een belangrijk deel verzorgd door personeel dat een verbinding legt tussen de opleiding en de beroeps- of kunstpraktijk.
- bij de daartoe in aanmerking komende opleidingen dient daarenboven voldoende personeel te beschikken over kennis en inzicht in de desbetreffende beroeps- of kunstpraktijk.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Door de stage voor de derdejaarsstudenten wordt via de stagecoördinator en de stagebegeleider een link gelegd tussen de opleiding en de beroepspraktijk. Deze link wordt nog verstevigd door collega's die naast hun onderwijsopdracht nog een functie in het specifieke beroepenveld uitoefenen.

Aan de hand van de gesprekken met de lectoren stelt de commissie vast dat de hogeschool een duidelijk beleid heeft met betrekking tot de professionele nevenactiviteiten van het lectorenkorps. Hierdoor is het moeilijk haalbaar om het lectorschap te combineren met de uitoefening van het beroep als landschaps- en tuinarchitect.

De opleiding heeft hiervoor passende oplossingen gevonden door het aanwerven van hoog opgeleide mensen die elk in hun vakgebied gespecialiseerd zijn zoals een bioloog voor plantkunde, een geoloog voor bodemkunde, een geograaf voor landschapsvisie, ...

Een aantal lectoren zijn lid van de Belgische Vereniging voor Landschaps- en tuinarchitectuur en er zijn nauwe contacten met de vereniging "Kubieke ruimte". Gastsprekers uit het beroepenveld leveren vanuit hun ervaring inhoudelijke bijdragen tot de invulling van een aantal opleidingsonderdelen.

Een aantal lectoren heeft naast de onderwijsopdracht ook een onderzoeksopdracht. Eén OP-lid is 50 % vrijgesteld om een doctoraatsonderzoek uit te voeren en twee andere OP-leden werken samen aan een PWO-project. De commissie stelt vast dat de opleiding de academisering van hun personeel ondersteunt. De onderzoeksthema's sluiten nauw aan bij de opleiding en bieden op die manier ook een meerwaarde voor de opleiding zelf. De meeste OP-leden zijn actief betrokken bij dienstverleningsprojecten.

Internationale contacten van het personeel zoals stagebegeleiding, studiereizen, projecten en symposia verlopen zowel georganiseerd als individueel voortvloeiend vanuit de onderwijsactiviteit of vanuit het wetenschappelijk onderzoek. Binnen de opleidingen lopen diverse internationale lidmaatschappen waaronder European Council of Landscape Architecture Schools (ECLAS) en Council of Educators in Landscape Architecture (CELA). Ook in het kader van het LE:NOTRE project worden contacten gelegd met partners uit verschillende landen.

Uit de gesprekken met de lectoren en het beleid heeft de commissie vastgesteld dat de hogeschool de permanente bijscholing van het lectorenkorps stimuleert. Inschrijvingsgeld voor seminars en congressen worden door hogeschool betaald. De gewonnen kennis wordt in de vakgroepen doorgegeven en besproken. Er wordt vanuit de hogeschool wel waarde gehecht aan een actieve bijdrage aan symposia.

Voor de lectoren worden er binnen het departement, dus ook voor de opleiding Landschaps- en tuinarchitectuur, voor bijscholing en/of navorming in functie van internationalisering extra middelen voorzien door een nascholingscommissie.

Aanbevelingen ter verbetering:

/

Facet 3.3 Kwantiteit personeel

Beoordelingscriterium:

- Er wordt voldoende personeel ingezet om de opleiding met de gewenste kwaliteit te verzorgen.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De vijftien onderwijsgevendenden in de professionele bachelor Landschaps- en tuinarchitectuur worden betrokken uit het departement Biowetenschappen en Landschapsarchitectuur. Een aantal lectoren heeft ook een opdracht binnen andere opleidingen aan het departement. Rekening houdend met de werkelijke opdracht binnen de opleiding zijn er 12,35 VTE actief.

De lector/student verhouding bedraagt 1/15.

Er is een overwicht in de leeftijdscategorie van meer dan 40 jaar in vergelijking met de categorie van minder dan 40 jaar als gevolg van aanwervingen die tijdens de jaren 90 zijn gebeurd.

Van de lectoren heeft 80 % een vast statuut.

Uit de gesprekken met de lectoren leidt de commissie af dat zij de werkbelasting als draagbaar ervaren. De commissie is positief over de rol die de opleidingscoördinator speelt in het evenredig verdelen van de werkbelasting en het inzetten van de juiste mensen op de juiste plaats.

De kwantiteit van het personeel wordt als voldoende beschouwd. Vermits er nauwelijks ziekteverzuim is, staat het lectorenkorps over het gehele academiejaar ter beschikking. Ook blijkt er voldoende ruimte in het personeelskader en in het budget te zijn om flexibel op de noden van de individuele lectoren in te spelen zoals het geven van kredieturen voor het samenstellen van een nieuwe cursus.

De commissie merkt op dat een klein team met soms meerdere functies per persoon wel kwetsbaar is.

De administratieve omkadering van het departement bestaat uit negen VTE, verdeeld over twee vestigingsplaatsen en verrekend voor zowel de academische als de professionele opleidingen.

De commissie stelt dat dagelijkse technische ondersteuning bij voorbeeld bij problemen met beamers bij voorkeur door administratief technisch personeel worden uitgevoerd zodat de lectoren hiervoor niet uit lessituaties dienen te komen.

Eén voltijdse en één halftijdse bibliotheekmedewerker ondersteunen de bibliotheekwerking van het departement BIOT in Melle.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie adviseert dat dagelijkse technische ondersteuning bijvoorbeeld bij problemen met beamers bij voorkeur door administratief technisch personeel worden uitgevoerd zodat lectoren hiervoor niet uit lessituaties dienen te komen.

Oordeel over onderwerp 3, inzet van het personeel: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 3.1, kwaliteit personeel:	goed
facet 3.2, eisen professionele gerichtheid:	goed
facet 3.3, kwantiteit personeel:	voldoende

is de visitatiecommissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Onderwerp 4 Voorzieningen

Facet 4.1 Materiële voorzieningen

Beoordelingscriterium:

- De huisvesting en materiële voorzieningen zijn toereikend om het programma te realiseren.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Alle onderwijsruimten die worden gebruikt door de opleiding bevinden zich in het campusgebouw van de campus Melle. Het gebouw is voorzien van twee auditoria met een capaciteit van 142 en 100 studenten, negen leslokalen met een capaciteit van circa 30 tot 60 studenten, twee computerklassen met een capaciteit van 20 en 30 studenten, één grote atelierruimte met 54 tekentafels en twee kleine atelierruimtes met elk 16 plaatsen.

Het groot atelier kan aan de hand van verplaatsbare wanden worden opgedeeld in kleinere werkruimten. De wanden worden permanent gebruikt voor de expositie van de werken van de studenten. Er is ook een werkhoek voor de betreffende lectoren en er zijn vier computers die door de studenten worden aangewend voor opzoekingswerk, teken- en GIS opdrachten. Er is een A0-scanner aanwezig die door studenten kan worden gebruikt voor het aanleggen van een elektronisch portfolio. De A0-plotter wordt enkel gebruikt door de lectoren. Studenten maken voordelig gebruik van een plot-service waarbij zij hun bestanden digitaal aanleveren aan deze dienst. Alle gebruikte onderwijslokalen zijn uitgerust met bord en vaste beamers.

Het CAD-lokaal waarin de opleidingsonderdelen CAD, CAD&GIS, digitale presentatietechnieken worden verzorgd, biedt plaats aan twintig studenten en is uitgerust met twintig krachtige PC's met relatief grote monitor.

Alle computers zijn voorzien van de NetOpSchool-software die door lectoren kan gebruikt worden om demonstraties rechtstreeks op de PC's van de studenten te tonen. In het lokaal is er een A0-plotter aanwezig om proefplots te kunnen maken. De commissie stelt vast dat het CAD-lokaal onaangenaam warm is. De kwaliteit van dit lokaal kan volgens de commissie verbeterd worden door een klimaatregeling aan te brengen.

Een afzonderlijk informaticalokaal biedt plaats aan dertig studenten. In alle ruimtes van het campusgebouw is draadloos internet aanwezig.

De elektronische leeromgeving Dokeos is vanop elke plaats toegankelijk, ook buiten de hogeschool. De studenten kunnen van buiten de hogeschool verbinding maken met het intern netwerk van de hogeschool via een virtueel particulier netwerk-verbinding.

In het campusgebouw bevindt zich een bibliotheek die naast ongeveer 7500 boeken, 60 lopende tijdschriften en 2500 eindwerken ook 250 bodemkaarten, biologische waarderingskaarten en Ferrariskaarten bevat. De bibliotheek is gelinkt aan de Aleph-catalogus waarin alle stukken uit de bibliotheken van Hogeschool Gent zijn opgenomen. Voor de plaatsing van de boeken wordt gebruik gemaakt van het SISO-classificatiesysteem.

De digitale collectie van de hogeschool bevat ongeveer 260 elektronische bronnen die ter beschikking worden gesteld via de website. Deze omvatten een zestigtal vakspecifieke en multidisciplinaire databanken, ongeveer dertig elektronische woordenboeken en 140 geselecteerde websites. De commissie merkt op dat de te ontwikkelen samenwerking met andere bibliotheken en collecties nieuwe perspectieven kan bieden.

De bibliotheek fungeert ook als zelfstudiecentrum. Hiervoor worden een tiental computers ter beschikking gesteld met aansluiting op de digitale bibliotheek en internetverbinding. Het lokaal biedt plaats aan ongeveer veertig studenten.

De aanwezigheid van een plantentuin vlak naast het campusgebouw wordt door de commissie sterk gewaardeerd. Uit de gesprekken met studenten en lectoren blijkt dat de plantentuin frequent wordt gebruikt zowel tijdens de lessen toegepaste plantkunde als bij de zelfstudie.

De commissie vindt ook een sterke meerwaarde in de aanwezigheid van een oude Schelde-arm met bijpassende biotoopstructuren hetgeen de opleiding in staat stelt ook ecologische thema's praktijkgericht in de onmiddellijke nabijheid aan te brengen.

De campus Melle beschikt over een restaurant dat wordt beheerd door de vzw Sovoreg (Sociale voorzieningen regio Gent) en de ganse dag open is. Studenten kunnen uiteraard ook gebruik maken van de andere restaurants van de hogeschool en van Universiteit Gent.

Studenten kunnen voor en na hun lessen vertoeven in de foyerruimte die voorzien is van zitgelegenheid, ad valvasborden, aansluitingen voor internetverbinding, draadloos internet, een kopieertoestel en drankautomaten. Tijdens de rondgang stelt de commissie vast dat de foyerruimte weinig geschikt is als studieruimte vooral omwille van de akoestische situatie, de geluidsoverlast, de drukte tijdens de leswisselingen en het open karakter van deze ruimte. De opleiding voorziet echter op korte termijn een uitbreiding van het gebouw waarin ook ruimte voor zelfstudie wordt voorzien.

De lectoren beschikken over een eigen verblijfsruimte voorzien van zitruimte en keukengedeelte. Daarnaast beschikken ze ook over een toegewezen werkruimte of een werkruimte in een afzonderlijk deel van het atelier. Opleidingscoördinator, stagecoördinator en stagebegeleider hebben hun eigen bureau. Voor de overige lectoren zijn er ook vlinderbureaus aanwezig. Op al deze plaatsen is ook telefoonaansluiting aanwezig.

In de kelderverdieping bevinden zich tientallen lockers waarin de studenten kledij of cursussen kunnen opbergen na aanvraag en borgstelling voor een sleutel. De commissie stelt vast dat veel studenten niet op de hoogte zijn van de mogelijkheid om gebruik te maken van deze opbergkamer en vraagt om dit beter aan de studenten te communiceren.

Studenten kunnen in twee studentenhomes en twee residenties terecht die deel worden beheerd door de vzw Sovoreg. Deze bevinden zich op een andere campus en in het centrum van Gent. Op de campus Schoonmeersen bevindt zich een sportcomplex.

De campus Melle is gemakkelijk bereikbaar zowel via het openbaar vervoer als met eigen vervoermiddelen. Op de campus is enkel parkeergelegenheid voor de lectoren. Studenten dienen hun wagen te parkeren in de onmiddellijke omgeving. De studenten geven aan dat er soms problemen zijn voor het vinden van een parkeerplaats. Voor de fietsers is er op de campus wel een fietsstalling.

De commissie stelt met genoegen vast dat de opleiding een strategisch beleid voert voor de organisatie en het beheer van de faciliteiten.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie steunt de te ontwikkelen samenwerking met andere bibliotheken en collecties nieuwe perspectieven kan bieden.

De commissie raadt aan om het CAD-lokaal te voorzien van een klimaatregeling.

De mogelijkheid om gebruik te maken van de lockerruimte kan beter worden gecommuniceerd aan de studenten.

Facet 4.2 Studiebegeleiding

Beoordelingscriteria:

- De studiebegeleiding en informatievoorziening aan studenten zijn adequaat met het oog op de studievoortgang.
- De studiebegeleiding en informatievoorziening aan studenten sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De website en de informatiebrochure verschaffen potentiële studenten zowel algemene als specifieke informatie zoals de studiegids, de onderwijsdoelstellingen, het onderwijs- en examenreglement, ...

In het eerste jaar wordt door de studiebegeleider veelvuldig gewezen op de diverse mogelijkheden op vlak van studiehulp.

Departementsoverkoepelende diensten zoals Cel Studieadvies en Studiebegeleiding evenals vzw Sovoreg kunnen rechtstreeks worden gecontacteerd. In een informatiefolder verzorgd door de Cel Studieadvies en Studiebegeleiding vindt de student een overzicht van alle studiebegeleidingsfaciliteiten. De student kan beroep doen op een uitgebreide reeks professionele diensten.

Het departement BIOT beschikt over een studietrajectbegeleider die een centraal aanspreekpunt is binnen het departement. Hij verstrekt ook zelf informatie bij keuzemomenten en treedt op als informatieverstrekker op studie-informatiedagen (SID-in) en andere infomomenten. De studietrajectbegeleider verschaft naast informatie ook advies, zowel gevraagd als ongevraagd en volgt het studieverloop en het gekozen traject op, bespreekt moeilijkheden met de student en stelt mogelijke oplossingen voor. De studietrajectbegeleider heeft daarnaast nog een doorverwijsfunctie.

Bij de inschrijving op het studentensecretariaat ontvangt elke student een aantal essentiële documenten met tal van informatie. Tijdens een onthaaldag licht de opleidingscoördinator de praktische schikkingen toe en stelt hij onder andere de diverse diensten voor.

Voor eerstejaars wordt een sessie over studiemethode en studieplanning georganiseerd.

Studenten met een functiebeperking of een speciaal statuut kunnen terecht bij de studietrajectbegeleider.

Op niveau van de opleiding wordt een specifieke begeleiding geboden die geïntegreerd is in projectgestuurd ontwerpen door middel van consults zowel individueel als in kleine groepen. Rapportering van deze feedback wordt opgenomen en verwerkt in het trajectdossier. Deze werkwijze laat toe om problemen te traceren en tijdig te begeleiden. De commissie merkt op dat de studiebegeleiding door de opleiding zich voornamelijk beperkt tot het trajectdossier in het projectgestuurd ontwerpen en stelt de vraag of er niet meer behoefte is aan een mentoraat in het eerste jaar.

De commissie heeft uit de gesprekken met lectoren en studenten afgeleid dat er nauw contact is tussen studenten en lectoren en dat dit door beide partijen als heel positief wordt ervaren. Dit blijkt ook uit de resultaten van de studentenbevragingen.

De Cel Studieadvies en Studiebegeleiding bemant de examen- en blokhulplijn van de hogeschool.

De student ontvangt een semestrieel deelrapport met vermelding van zijn reeds verworven credits. Aansluitend wordt een feedbackmoment georganiseerd.

Vzw Sovoreg help studenten die door sociale omstandigheden nood hebben aan financiële steun door het helpen vinden van een passende studentenjob tot het toekennen van renteloze leningen tijdens het studietraject. Ook studenten met psychologische en relationele problemen worden door Sovoreg geholpen of doorverwezen naar

een geschikte therapeut. De student betaalt in dit geval een soort remgeld. Het overige deel van de kosten voor dergelijke consultaties wordt vereffend door Sovoreg.

De ombudsfunctie op de campus Melle wordt waargenomen door twee OP-leden, één uit de bacheloropleiding Landschaps- en tuinarchitectuur en één uit de bachelor in de Agro- en biotechnologie. De commissie stelt vast dat de ombudspersoon vlot bereikbaar is voor de studenten. De contactgegevens worden bekend gemaakt zowel ad valvas, via een brochure en via de website studiebegeleiding.

De commissie stelt vast tijdens de gesprekken met de studenten dat de individuele trajecten efficiënt worden uitgevoerd en flexibel afgestemd zijn op de behoeften van de student.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie vraagt de opleiding om te onderzoeken of er geen behoefte is aan een soort mentoraat in het eerste jaar.

Oordeel over onderwerp 4, voorzieningen: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 4.1, materiële voorzieningen:	goed
facet 4.2, studiebegeleiding:	voldoende

is de visitatiecommissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Onderwerp 5 Interne kwaliteitszorg

Facet 5.1 Evaluatie resultaten

Beoordelingscriterium:

- De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Op hogeschoolniveau fungeert de onderwijskwaliteitsraad als overlegplatform en denktank met aandacht voor het kwaliteitsbeleid. Als coördinatiecentrum is er een werkgroep kwaliteitsondersteuning actief die beleidsvoorbereidend en beleidsondersteunend werkt, instaat voor de gegevensinzameling ten behoeve van de onderwijskwaliteitsraad en het kwaliteitsbeleid implementeert. Overkoepelend over alle departementen coördineert de centrale kwaliteitszorgcoördinator en communiceert deze op regelmatige basis met de departementale kwaliteitszorgcoördinatoren.

Binnen het departement BIOT is sinds 2009 een departementale onderwijskwaliteitscel werkzaam. Hierin zetelen het departementshoofd, de departementssecretaris, de departementale kwaliteitszorgcoördinator, de stafmedewerker kwaliteitszorg, de studietrajectbegeleider en de voorzitters van de opleidingscommissies en de vakgroepen.

De commissie heeft vastgesteld dat er op departementaal niveau een duidelijke visie is op kwaliteitszorg en dat bij de uitvoering van dat beleid de PDCA-cyclus (Plan Do Check Act) wordt doorlopen. De commissie merkt wel op dat de sluiting van de kwaliteitscirkel niet altijd volledig is. Zo ontbreekt een systematische controle of opmerkingen na behandeling in de opleidingscommissie zijn aangepakt en wat de resultaten van deze acties zijn.

De commissie heeft het departementaal jaaractieplan kwaliteitszorg en het jaaractieplan kwaliteitszorg voor de opleiding bestudeerd en is van oordeel dat er voldoende garanties zijn voor een periodieke evaluatie. De commissie stelt wel vast dat er niet altijd toetsbare streefdoelen zijn vooropgesteld. Er zijn wel toetsbare streefdoelen met betrekking tot de opvolging van de evaluaties.

De commissie stelt met genoegen vast dat de opleiding vierjaarlijks een zelfevaluatie uitvoert. Na een periode van acht jaar resulteert deze dan in een rapport dat de aanzet is voor externe visitatie. Tijdens het academiejaar 2006-2007 werd een zelfevaluatie uitgevoerd met als referentiekader TRIS, een aangepaste versie van het EFQM model (European Foundation for Quality Management).

Zowel op departementaal niveau als op niveau van de opleiding worden jaarlijks verschillende bevestigingen gepland en afgenomen om een continue evaluatie van de processen mogelijk te maken.

De studenten worden bevestigd over de gehele opleiding en over de opleidingsonderdelen. Dit gebeurt volgens een systematiek waarbij de opleiding al haar opleidingsonderdelen binnen een periode van vier jaar moet bevestigen. Gekoppeld hieraan worden ook studietijdmetingen uitgevoerd.

Om bevestigingen van opleidingsonderdelen en de opleiding meer uniform te laten verlopen en om de resultaten hiervan vergelijkbaar te kunnen maken over de opleidingen en departementen heen, wordt er sinds het tweede semester van academiejaar 2009 – 2010 gebruik gemaakt van het online bevestigingspakket SPSS-Dimensions. Voor de logistieke ondersteuning hiervan werden centraal 2 stafmedewerkers aangenomen. Met dit systeem worden studenten via hun HoGent-mailadres en de ELO (Dokeos) gevraagd om een vragenlijst in te vullen over één of meerdere opleidingsonderdelen van het afgelopen semester. De commissie apprecieert dat de opleiding steeds op zoek is naar betere systemen om de bevestigingen uit te voeren.

Voor bijsturing van het curriculum worden specifieke studentenbevragingen georganiseerd rond stage, onthaaldag, informatiedoorstroom, ...

De stage wordt jaarlijks geëvalueerd aan de hand van een zelfevaluatie in het kader van de stagerapportering.

Op regelmatige basis worden de afgestudeerden bevraagd. Er wordt gepeild naar hun waardering van de opleiding in het kader van hun tewerkstelling. Deze bevraging gebeurde voor de eerste maal in 2004 voor de afgestudeerden van de academiejaren 1999 tot en met 2003. In maart 2009 gebeurde de bevraging voor de afgestudeerden van 2004 tot en met 2008. De bevraging zal in de toekomst om de drie jaar plaatsvinden.

Vertegenwoordigers van het werkveld werden in 2006 geconsulteerd via een resonantiecommissie en werden in 2009 nogmaals bevraagd via een online bevraging.

Sinds 2000 werd drie maal een bevraging van de medewerkers uitgevoerd om de departementale werking te evalueren en de tevredenheid van de medewerkers te toetsen. De respons bij de online-bevraging van 2008 bedroeg 93 %.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie vraagt een systematische controle of opmerkingen na behandeling in de opleidingscommissie zijn aangepakt en wat de resultaten van deze acties zijn.

De commissie vraagt toetsbare streefdoelen voor de permanente evaluatie van de opleiding voorop te stellen.

Facet 5.2 Maatregelen tot verbetering

Beoordelingscriterium:

- De uitkomsten van deze evaluatie vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan de realisatie van de streefdoelen.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Door het coachingsysteem en de verplichte zelfevaluatie na het ter beschikking stellen van de resultaten, worden lesgevers aangezet tot het uitvoeren van verbeterpunten. Opleidingsonderdelen die voor verbetering vatbaar waren, worden terug bevraagd om een al dan niet positieve evolutie te kunnen vaststellen.

Het jaaractieplan kwaliteitszorg voor de opleiding houdt rekening met de verbeterdoelen die onder andere voortkomen uit de bevragingen. In het jaaractieplan wordt aangegeven welke verbeterdoelen er prioritair moeten worden aangepakt.

Vrijwel alle items in de studentenbevraging werden door de studenten als goed of sterk punt beoordeeld.

Volgende items werden als verbeterpunt aangegeven:

- het voldoen van de infrastructuur aan de onderwijsactiviteit;
- duidelijke toelichting over hoe de lesgever de student zal evalueren;
- spreiding van de examenvragen over de leerstof;
- objectieve keuze van vragen bij het mondeling examen.

De maatregelen die voortvloeiden uit de bevraging van werkveld en afgestudeerden hadden vooral betrekking op de vraag om naast ontwerpmatige en technische opleiding ook te werken rond een visie en een houding met betrekking tot procesmatig denken. Ook allerhande communicatieve vaardigheden verdienden meer aandacht. Om hieraan tegemoet te komen, werd een vroeger opleidingsonderdeel "afstudeerproject" geschrapt en werd meer nadruk gelegd op de stagerapportering in het bijzonder het rapport "project en visie" waar onder andere een volledig uitgediepte projectbespreking wordt gevraagd met inbegrip van de daaraan gekoppelde visie.

Uit de resultaten blijkt dat de tevredenheid van de medewerkers over het algemeen zeer groot is: 41 van de 52 vragen werden als goed of zeer goed geëvalueerd. Als sterke punten kwamen onder andere de sfeer onder collega's, de werkomstandigheden in het algemeen en het personeelsbeleid naar voor. Daarnaast werden ook het departementshoofd, de departementssecretaris, de opleidingsverantwoordelijke en de vakgroepverantwoordelijken zeer positief beoordeeld. Volgende verbeterpunten kwamen naar voor:

- het beschikken over voldoende tijd om aan onderzoek te doen;
- voldoende verdeling van de werklast onder de personeelsleden.

Als aandachtspunt kwam nog naar voor om de agenda van de departementsraad vooraf bekend te maken en toe te lichten.

De maatregelen die voortvloeiden uit de bevraging van medewerkers hebben te maken met het op voorhand bekend maken van de agenda van de departementsraad voor alle personeelsleden via mail. Werkdruk is en blijft een verbeterpunt dat echter binnen de huidige situatie volgens de opleiding niet te verhelpen is via het ontheffen van taken.

De commissie kreeg een overzicht van de verbeteracties naar aanleiding van de vorige visitatie in het academiejaar 2002-2003 en is van oordeel dat de opleiding de aandachtspunten tijdig en adequaat heeft aangepakt.

Er zijn verbeterplannen voor aspecten die aandacht behoeven zoals voor het formaliseren van het kwaliteitssysteem en internationalisering.

De commissie stelt vast dat de opleiding ook maatregelen neemt ter verbetering van de bevragingssystemen zelf.

Aanbevelingen ter verbetering:

/

Facet 5.3 Betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld

Beoordelingscriterium:

- Bij de interne kwaliteitszorg zijn medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Zowel onderwijzend personeel, administratief en technisch personeel evenals contractuele medewerkers werkzaam op projecten worden betrokken bij de besluitvorming en de evaluaties in het kader van de interne kwaliteitszorg via de personeelsvergadering, de opleidingscommissie, de vakgroepen en de departementsraad.

De studenten nemen op departementaal niveau deel aan het beleid door hun vertegenwoordiging in de departementsraad. Ze vormen ook een departementaal studentenorgaan dat fungeert als adviesorgaan en waarvan het verslag wordt gebracht in de departementsraad. Sinds 2007 is een participatiecommissie geïnstalleerd die in naam van de studentenraad de belangen van de student verdedigt.

De studenten worden ook betrokken via de studentenbevragingen maar de respons bij online-studentenbevragingen is gering. De opleiding zal dit oplossen door de vragenlijst bij het indienen van het eindwerk ter plaatse te laten invullen.

Er zijn tal van contacten tussen de opleiding en de afgestudeerden via de alumni-vereniging. De opleiding wordt gekenmerkt door een intensief contact met het werkveld via stageopdrachten in het derde jaar.

De commissie stelt vast dat de afgestudeerden en het werkveld veelvuldig worden betrokken bij de evaluatie van de opleiding. Naast de bestaande contactgelegenheden zoals jurering van grafisch eindwerk en loge, beurzen, ... worden bevragingen van het werkveld en de afgestudeerden doorgevoerd en worden er resonantiecommissies georganiseerd.

Op basis van de gesprekken met studenten, werkveld en medewerkers concludeert de commissie dat er een systematische terugkoppeling is van de inbreng van de doelgroepen.

Aanbevelingen ter verbetering:

De voorgenomen acties ter verhoging van de respons bij bevragingen van de studenten dienen te worden uitgevoerd.

Oordeel over onderwerp 5, interne kwaliteitszorg: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 5.1, evaluatie resultaten:	voldoende
facet 5.2, maatregelen tot verbetering:	goed
facet 5.3, betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld:	goed

is de visitatiecommissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Onderwerp 6 Resultaten

Facet 6.1 Gerealiseerd niveau

Beoordelingscriterium:

- De gerealiseerde eindkwalificaties zijn in overeenstemming met de nagestreefde competenties qua niveau, oriëntatie en domeinspecifieke eisen.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Uit de feedback van de externe stagebegeleiders blijkt dat bijna alle stagestudenten voldoen aan de verwachtingen van de stageplaats. Ze geven aan dat de studenten beschikken over een hoge graad van zelfstandigheid en dat zij in staat zijn om snel nieuwe competenties te verwerven.

Ongeveer dertig procent van de studenten kiest voor een internationale stage.

De commissie heeft een selectie van eindwerken bestudeerd en stelt vast dat het niveau van de eindwerken overeenstemt met het verwachte niveau voor een professioneel gerichte bacheloropleiding in de Landschaps- en tuinarchitectuur.

De commissie apprecieert dat de opleiding veel waarde hecht aan een goed taalgebruik. Dit wordt ook door het werkveld als noodzakelijk geacht.

De werkgevers zijn positief zowel over de algemene kennis als over de vakgebonden kennis. Aspecten als creativiteit, veelzijdigheid, flexibiliteit en omgang met klanten worden als positief beoordeeld.

Uit de bevraging van het werkveld blijkt dat van de 38 bevraagde competenties die vervat zitten in de opleiding er slechts negen zijn die door minder dan 70 % van de respondenten als relevant worden beoordeeld. Slechts drie daarvan scoren minder dan 50 % relevant. De opleiding wordt dus door het werkveld als heel relevant beschouwd.

Respondenten vragen naar een meer doorgedreven training in communicatieve en sociale vaardigheden en het kunnen opmaken van een landschapsanalyse in al zijn facetten. De bacheloropleiding wordt als zeer positief beoordeeld maar de respondenten zijn van oordeel dat er een vierde jaar nodig is om alle noodzakelijke aspecten grondig te kunnen behandelen.

Een aanzienlijk deel van de laatstejaarsstudenten ontvangt al werkaanbiedingen nog voor het behalen van het diploma.

Van de 188 aangeschreven afgestudeerden hebben er 120 de vragenlijst terugbezorgd. Hiervan volgde 55 % een TSO-opleiding. Na het behalen van het diploma van professioneel bachelor in de Landschaps- en tuinarchitectuur volgde 60 % nog verdere vorming. Een masteropleiding werd door 32 % gevolgd en 29 % stroomde door naar een bachelor-na-bachelor opleiding. Nog eens 26 % volgde een opleiding via avondonderwijs, 42 % volgde een opleiding in de stedenbouw en 55 % in de landschapsontwikkeling en landschapsarchitectuur. Uit de bevraging blijkt dat de overgrote meerderheid heel snel aan de slag kon en dat 65 % tevreden is over het niveau van de opleiding.

De duur van de werkloosheid na het behalen van het diploma bedraagt voor de overgrote meerderheid minder dan zes maanden. Uit de bevraging van de afgestudeerden blijkt dat 47 % direct aan de slag kan. Na zes maanden is maar 7 % nog op zoek naar een job. Ze komen terecht in vrij stabiele functies.

Van hen komt 86 % terecht in de privésector en start 24 % een eigen zaak.

Aanbevelingen ter verbetering:

/

Facet 6.2 Onderwijsrendement

Beoordelingscriteria:

- Voor het onderwijsrendement zijn streefcijfers geformuleerd in vergelijking met relevante andere opleidingen.
- Het onderwijsrendement voldoet aan deze streefcijfers.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Vlaanderen heeft geen traditie in het verzamelen van slaagcijfers per studiegebied en/of opleiding over de jaren heen. Uit ervaring blijkt dat de globale slaagcijfers voor generatiestudenten op Vlaams niveau tussen de 45 en de 50 procent liggen. Noch de evolutie over de jaren heen, noch de situatie per opleiding of studiegebied wordt opgevolgd. Daardoor kan de opleiding geen streefcijfers formuleren in vergelijking met relevante andere opleidingen.

Binnen de Hogeschool Gent is men op centraal niveau bezig met een onderzoek naar het ontwikkelen van streefcijfers.

Vanaf academiejaar 2004-2005 wordt de studievoortgang weergegeven in aantal behaalde credits tegenover aantal opgenomen studiepunten. Voor de eerstejaarsstudenten stelt de commissie uit de aangeleverde cijfergegevens vast dat het percentage generatiestudenten dat voor 100 % van de opgenomen studiepunten een creditbewijs behaalde varieert van 19 % tot 38 %. Het percentage generatiestudenten dat voor meer dan 75 % van de opgenomen studiepunten een creditbewijs behaalde varieert van 56 % tot 67 % met een gemiddelde van 63 %.

Voor de tweedejaarsstudenten is de gemiddelde studievoortgang (meer dan 75 % van de credits behaald) voor studenten die reeds tussen de 60 en 120 credits hebben verworven 92 %.

Bij de derdejaars is de gemiddelde studievoortgang 97,5 %.

De gemiddelde studieduur van de academiejaren 2000-2001 tot 2005-2006 is drie jaar en drie maanden. Gemiddeld 77,6 % van de studenten studeert af binnen de vooropgestelde studietijd van drie jaar.

In de academiejaren 2006-2007 en 2007-2008 behaalde 83 % van de studenten het diploma na drie jaar. De gemiddelde studieduur over alle studenten bedroeg dan drie jaar en één maand.

Van academiejaar 2001-2002 tot en met 2007-2008 zijn er binnen de opleiding professioneel gerichte bachelor Landschaps- en tuinarchitectuur gemiddeld 15 stopzetters per academiejaar. Het overgrote deel geeft geen reden op waarom ze de opleiding stopzetten.

De commissie merkt op dat een onderzoek naar de redenen van stopzetten nuttig is om indien nodig het beleid aan te passen.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie vraagt de opleiding meer onderzoek te laten doen naar de redenen van afhaken, vooral in het eerste jaar.

Oordeel over onderwerp 6, resultaten: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 6.1, gerealiseerd niveau:	goed
facet 6.2, onderwijsrendement:	voldoende

is de visitatiecommissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Globaal oordeel

De visitatiecommissie baseerde haar oordeel en motivering op de volgende bronnen:

- het zelfevaluatie-rapport van de opleiding en de bijhorende bijlagen, de gevoerde gesprekken met de betrokkenen,
- de documenten ter inzage tijdens het bezoek,
- de opgevraagde documenten,
- de reactie van de opleiding op het opleidingsrapport.

De commissie is van oordeel dat het ZER globaal goed geschreven is. De CD bijlagen waren heel volledig. Ze vond wel dat het ZER te uitgebreid was en ook veel algemene informatie en ook herhalingen bevat. Veel vragen die bij het lezen van het ZER opkwamen werden verderop in het rapport beantwoord, wat niet efficiënt is..

Op basis van de oordelen over:

onderwerp 1, niveau en oriëntatie:	voldoende
onderwerp 2, programma:	voldoende
onderwerp 3, personeel:	voldoende
onderwerp 4, voorzieningen:	voldoende
onderwerp 5, interne kwaliteitszorg:	voldoende
onderwerp 6, resultaten:	voldoende

is de commissie van mening dat er voldoende generieke kwaliteitswaarborgen in de opleiding aanwezig zijn.

Naar aanleiding van de eerste terugmelding geeft de opleiding aan volgende verbeteracties gepland en/of uitgevoerd te hebben:

- vanaf academiejaar 2010-2011 is met de invoering van de SAM-schaal gestart met het opvolgen van de stage aan de hand van een stagebezoek; op het einde van het academiejaar is een evaluatie van de werkwijze gepland;
- de opleiding werkt verder aan de herstructurering van het derde jaar om internationale uitwisseling mogelijk te maken;
- de mogelijkheid van een buitenlands project in het kader van projectgestuurd ontwerpen, wordt onderzocht;
- de aanbeveling om de bevraging van de vakinhoud los te koppelen van de bevraging van de kwaliteit van de lectoren, wordt momenteel onderzocht.

De commissie heeft op basis hiervan haar oordelen niet gewijzigd.

Overzichtstabel van de oordelen

	score facet	score onderwerp
Onderwerp 1: Doelstellingen van de opleiding		voldoende
Facet 1.1: Niveau en oriëntatie	goed	
Facet 1.2: Domeinspecifieke eisen	goed	
Onderwerp 2: Programma		voldoende
Facet 2.1: Relatie doelstelling en inhoud	voldoende	
Facet 2.2: Eisen professionele gerichtheid	goed	
Facet 2.3: Samenhang	goed	
Facet 2.4: Studieomvang	ok	
Facet 2.5: Studietijd	goed	
Facet 2.6: Afstemming vormgeving en inhoud	goed	
Facet 2.7: Beoordeling en toetsing	voldoende	
Facet 2.8: Masterproef	nvt	
Facet 2.9: Toelatingsvoorwaarden	voldoende	
Onderwerp 3: Inzet van personeel		voldoende
Facet 3.1: Kwaliteit personeel	goed	
Facet 3.2: Eisen professionele gerichtheid	goed	
Facet 3.3: Kwantiteit personeel	voldoende	
Onderwerp 4: Voorzieningen		voldoende
Facet 4.1: Materiële voorzieningen	goed	
Facet 4.2: Studiebegeleiding	voldoende	
Onderwerp 5: Interne kwaliteitszorg		voldoende
Facet 5.1: Evaluatie resultaten	voldoende	
Facet 5.2: Maatregelen tot verbetering	goed	
Facet 5.3: Betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld	goed	
Onderwerp 6: Resultaten		voldoende
Facet 6.1: Gerealiseerd niveau	goed	
Facet 6.2: Onderwijsrendement	voldoende	
Bijzondere kwaliteitskenmerken		

De oordelen zijn van toepassing voor:

HoGent

Hogeschool Gent

- professioneel gerichte bacheloropleiding Landschaps- en tuinarchitectuur

Hoofdstuk 2 Opleidingsrapport Landschapsontwikkeling

Hogeschool Gent

Algemene toelichting bij de bachelor-na-bacheloropleiding Landschapsontwikkeling aan de Hogeschool Gent

De Hogeschool Gent met bijna 16.300 studenten biedt 22 professionele bachelor-, vijf bachelor-na-bachelor-, veertien academische bachelor-, 24 master- en drie master-na-masteropleidingen die kunnen gevolgd worden aan dertien departementen.

De Hogeschool Gent is het resultaat van twee fusieoperaties waarbij in totaal veertien hogescholen zijn betrokken. Naast diverse campussen in de stad Gent heeft de Hogeschool Gent ook vestigingsplaatsen in Aalst en Melle.

Reeds van bij de oprichting was er een samenwerking tussen de Hogeschool Gent en Universiteit Gent. Deze werd formeel door de oprichting van de vzw Associatie Universiteit Gent (AUGent) op 29 april 2003.

De bachelor-na-bacheloropleiding Landschapsontwikkeling aan de Hogeschool Gent behoort tot het departement Biowetenschappen en Landschapsarchitectuur en is gevestigd op de campus Melle. Op de campus Melle worden door het departement ook de professionele bacheloropleiding Agro- en biotechnologie, de professionele bacheloropleiding Landschaps- en tuinarchitectuur en een postgraduaat Training en begeleiding van dieren in de hulpverlening georganiseerd.

Als oplossing voor de beperkte studieduur van de opleiding graduaat Landschaps- en tuinarchitectuur en de onmogelijkheid om de moderne maatschappelijke ontwikkelingen in het vakgebied van de landschapsontwikkeling volledig te omvatten, richtte het departement in 1996 een voortgezette opleiding Landschapsontwikkeling in waarbij meer specifiek werd ingegaan op landschapsontwikkeling, landschapsontwerp, landschapsecologie en geografische informatiesystemen (GIS). In 2001 werd het nieuwe gebouw op de campus Melle betrokken.

Als gevolg van de Bologna verklaring werd in 2004 de voortgezette opleiding Landschapsontwikkeling omgevormd tot een bachelor-na-bacheloropleiding Landschapsontwikkeling.

De opleiding had in academiejaar 2008-2009 12 inschrijvingen. Gemiddeld over de afgelopen vijf academiejaren waren dit er 21.

Onderwerp 1 Doelstellingen van de opleiding

Facet 1.1 Niveau en oriëntatie van de professioneel gerichte bachelor

Beoordelingscriteria:

De opleidingsdoelstellingen zijn er op gericht de student te brengen tot:

- het beheersen van algemene competenties als denk- en redeneervaardigheid, het verwerven en verwerken van informatie, het vermogen tot kritische reflectie en projectmatig werken, creativiteit, het kunnen uitvoeren van eenvoudige leidinggevende taken, het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken en een ingesteldheid tot levenslang leren;
- het beheersen van algemene beroepsgerichte competenties als teamgericht kunnen werken, oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën, en het besef van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk;
- het beheersen van beroepsspecifieke competenties op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar.

Het oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De opleiding bachelor-na-bachelor in de Landschapsontwikkeling heeft als doel competente professionals te vormen met analytische en synthetische vermogens die nodig zijn voor het zelfstandig en kritisch begrijpen van het landschap om te komen tot gefundeerde en gemotiveerde inrichtingsvoorstellen.

Sinds 2006 is de opleiding bachelor-na-bachelor in de Landschapsontwikkeling opengesteld voor studenten met minimaal een bachelordiploma die op dossier worden geëvalueerd op basis van hun competenties op vlak van groen en ruimtelijk inzicht.

De opleidingsdoelstellingen worden voortdurend geëvalueerd en bijgesteld door de opleidingscommissie.

De commissie stelt vast dat de opleiding de opleidingsdoelstellingen heeft vertaald in competenties die aansluiten bij de decretale eisen van de professioneel gerichte bachelor. De onderwijskundige aanpak biedt een kader om deze te verwezenlijken.

Uit de gesprekken met de studenten stelt de commissie vast dat de doelstellingen bekend zijn bij de studenten.

De opleiding heeft de competenties als volgt gedefinieerd:

De afgestudeerden, Bachelors in de Landschapsontwikkeling, zijn in staat om

- de gangbare algemene competenties van bachelors zoals onder andere redeneervermogen, probleemoplossend denken, teamwerken, gerichtheid op levenslang leren, leiding geven, ... vlot aan te wenden;
- een overwogen en genuanceerde visie te formuleren voor een multifunctioneel en gebiedsgericht herstel, behoud of ontwikkeling van het landschap;
- beleidsvoorbereidende en -ondersteunende initiatieven te nemen rond landschapsontwikkeling voor de betreffende sectoren;
- de nodige inzichten aan te wenden in de wijzigende invloed van de diverse actoren op het landschap;
- adequaat de kennis van de diverse instrumenten voor landschapsplanning aan te wenden;
- blijf te geven van een open houding die het mogelijk maakt om de diverse belangen en noden van de actoren die in de landschapsplanning spelen ten opzichte van elkaar af te wegen en op die manier tot een maatschappelijk gedragen landschapsplan te komen;

- de relevante bestaande en nieuwe inzichten met betrekking tot landschapsontwikkeling te interpreteren en te implementeren;
- de nodige management- en communicatieve vaardigheden aan te wenden;
- adequaat de praktische kennis van geografische informatiesystemen aan te wenden.

De commissie is van oordeel dat de doelstellingen volledig en compleet omschreven zijn voor het domein, namelijk landschapsontwikkeling. Maar rekening houdend met de beperkte studieduur en de gedifferentieerde instroom is ze van mening dat de doelstellingen wat te specifiek zijn. Zo is de commissie van mening dat de competentie "adequaat de kennis van de diverse instrumenten voor landschapsplanning aan te wenden" te ambitieus is en beter kan worden gewijzigd in bijvoorbeeld "kennis te hebben van de diverse instrumenten voor landschapsplanning". Verder stelt de commissie vast dat er een duidelijk verschil is met de drie- en vierjarige opleidingen Landschapsontwikkeling in het buitenland.

Binnen de sector Onderwijs, Onderzoek en Dienstverlening van de Hogeschool Gent beoogt de cel Internationalisering aansluiting bij de internationale evoluties betreffende levenslang leren, de Noord-Zuid dialoog, de Europese tewerkstelling in een multiculturele context, ... Op centraal niveau is het departement in de stuurgroep van de cel Internationalisering vertegenwoordigd door de departementaal coördinator internationalisering (DCI) die deelneemt aan de maandelijkse stuurgroepvergaderingen.

De commissie stelt vast dat er door de opleiding blijvend inspanningen worden geleverd om op de hoogte te blijven van internationale evoluties, niet alleen op vakgebied maar ook op wetenschappelijk en pedagogisch vlak.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie adviseert om de te verwerven competenties in relatie tot de studieduur en vooropleiding van de instromende studenten te bewaken.

De commissie stelt voor om het adequaat aanwenden van kennis van diverse instrumenten voor landschapsplanning te wijzigen in het hebben van kennis van de diverse instrumenten voor landschapsplanning.

Facet 1.2 Domeinspecifieke eisen

Beoordelingscriteria:

- De doelstellingen van de opleiding (uitgedrukt in eindkwalificaties van de student) sluiten aan bij de eisen die door (buitenlandse) vakgenoten en het relevante beroepenveld gesteld worden aan een opleiding in het betreffende domein (vakgebied/discipline en/of beroepspraktijk of kunstpraktijk). Ze zijn, ingeval van gereguleerde beroepen, in overeenstemming met de reglementering of regelgeving ter zake.
- Voor professioneel gerichte bacheloropleidingen zijn de eindkwalificaties getoetst bij het relevante beroepenveld.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De opleiding bachelor-na-bachelor in de Landschapsontwikkeling is uniek in Vlaanderen. In het kader van de omvorming van de voormalige voortgezette opleiding Landschapsontwikkeling tot bachelor-na-bachelor in de Landschapsontwikkeling werd een omvormingsdossier uitgeschreven.

De commissie stelt vast dat de doelstellingen van de opleiding zijn opgemaakt op basis het omvormingsdossier en de Dublin descriptoren.

De commissie heeft het referentiekader van de opleiding bestudeerd en is van mening dat het kader volledig is. De commissie merkt op dat er voor landschapsontwikkeling duidelijk behoefte is aan een competentie voor het ontwikkelen van een draagvlak bij de actoren evenals een afstemming met de wensen en behoeften van de actoren. Het lijkt wenselijk om de doelstelling van de opleiding hiervoor hoger te stellen.

De commissie heeft vastgesteld dat de opleidingsdoelstellingen voor de bachelor in de Landschapsontwikkeling kunnen worden geraadpleegd via de website van het hogeronderwijsregister en eveneens zijn gepubliceerd op het intranet van de Hogeschool Gent.

De vereiste kennis, vaardigheden en attitudes worden gecommuniceerd aan belanghebbenden via de studiefiches die te raadplegen zijn via de website van de hogeschool. Deze studiefiches vormen een onderdeel van de uitgereikte syllabi.

De commissie heeft tijdens de gesprekken met de studenten vastgesteld dat zij op de hoogte zijn van de opleidingsdoelstellingen.

Voor het personeel worden de opleidingsdoelstellingen gecommuniceerd via algemene personeelsvergaderingen, de opleidingscommissie en het elektronisch communicatieplatform.

De stagementoren ontvangen een stagevademeccum en tijdens de jurymomenten kunnen de doelstellingen van de opleiding en de stage in het juiste perspectief worden geplaatst.

Het werkveld is een belangrijke bewaker van de kwaliteit van de domeinspecifieke doelstellingen. De alumni en het werkveld worden betrokken bij de evaluatie van de doelstellingen. Naast contactgelegenheden zoals jurering en beurzen worden bevragingen van het werkveld en de afgestudeerden uitgevoerd en worden resonantiecommissies georganiseerd.

Uit de gesprekken met het werkveld heeft de commissie vastgesteld dat het werkveld tevreden is over de kwaliteit van de doelstellingen.

De opleiding is lid van het European Council of Landscape Architecture Schools (ECLAS) en het internationaal thematisch netwerk LE:NOTRE. De opleiding neemt deel aan buitenlandse symposia en onderhoudt contacten met buitenlandse hogescholen en universiteiten.

De commissie waardeert dat de opleiding zich door nationale en internationale contacten vergelijkt met andere opleidingen Landschapsontwikkeling en aanverwante opleidingen maar vraagt blijvende aandacht voor een vergelijking van de doelen met gelijknamige opleidingen in het buitenland.

Wel blijkt dat de afgestudeerden van de opleiding tot professionele bachelor in de Landschapsontwikkeling aan de Hogeschool Gent zich op het internationale platform kunnen manifesteren.

De commissie is van mening dat de naamgeving van de bachelor-na-bacheloropleiding Landschapsontwikkeling op internationaal niveau tot verwarring kan leiden met betrekking tot de competenties van de afgestudeerden. Waar in een internationale context de opleiding Landschapsontwikkeling opleidt tot Landschapsontwikkelaar, is dit voor de afgestudeerde van de bachelor-na-bachelor Landschapsontwikkeling niet het geval en wordt dit vanuit de opleiding ook niet gewenst. Een andere naamgeving in verbinding met een aanpassing van de domeinspecifieke competenties zou de inhoud van de opleiding verduidelijken.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie vraagt blijvende aandacht voor een vergelijking van de doelen met gelijknamige opleidingen in het buitenland.

De commissie raadt aan om de doelstelling van de opleiding hoger te stellen met betrekking tot de competenties voor het creëren van een draagvlak voor landschapsontwikkeling bij de diverse actoren in het planproces en de afstemming van hun wensen en behoeften.

De commissie vraagt de naamgeving van de opleiding meer in overeenstemming te brengen met de inhoud van de opleiding.

Oordeel over onderwerp 1, doelstellingen van de opleiding: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 1.1, niveau en oriëntatie:	voldoende
facet 1.2, domeinspecifieke eisen:	voldoende

is de visitatiecommissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Onderwerp 2 Programma

Facet 2.1 Relatie tussen doelstellingen en inhoud van het programma

Beoordelingscriteria:

- Het programma is een adequate concretisering van de eindkwalificaties van de opleiding qua niveau, oriëntatie en domeinspecifieke eisen.
- De eindkwalificaties zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma.
- De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de geformuleerde eindkwalificaties te bereiken.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De begin- en eindcompetenties zijn per opleidingsonderdeel in de studiefiche opgenomen die raadpleegbaar is via de website van de hogeschool.

De algemene en algemene beroepsgerichte competenties werden tegenover de opleidingsonderdelen uitgezet in een kruistabel. De commissie stelt aan de hand van de kruistabellen vast dat de vereiste competenties in de opleidingsonderdelen aan bod komen.

Per opleidingsonderdeel werden ook beroepsspecifieke competenties vastgelegd op basis van het beroepsprofiel en rekening houdend met de internationale dimensie via het netwerk LE:NOTRE. Binnen de opleiding ligt de verantwoordelijkheid voor het borgen van deze competenties bij de opleidingscommissie die het curriculum bewaakt en bij de vakgroepen die de opleidingsonderdelen inhoudelijk op elkaar afstemmen en organiseren.

In het programma komen onder andere volgende items aan bod: planmethodiek en stedenbouw, landschapsecologie, landschap en beleid, projecten landschapsontwerp, GIS, landschapsgenese, natuur- en landschapsbeheer, bosbouw, recreatiekunde, verkeerskunde en stage en rapportering. Het programma wordt door de commissie als evenwichtig beoordeeld.

Aan de hand van de studiefiches en de kruistabellen heeft de commissie vastgesteld dat de gewenste competentieontwikkeling voor deze opleiding wordt vertaald in het opleidingstraject.

Centraal in de bachelor-na-bachelor Landschapsontwikkeling staan de projecten landschapsontwerp waarbij de studenten onder begeleiding in multidisciplinaire teams een aantal cases via analytisch en probleemoplossend denken benaderen. De projecten landschapsontwerp zijn integrerende projecten waarin de verschillende sectoriële invalshoeken aan bod komen. De flankerende opleidingsonderdelen bieden de nodige theoretische onderbouwing. Er worden bronnen aangereikt voor zelfstandig opzoekingswerk.

De commissie is van oordeel dat de samenwerking tussen studenten met verschillende achtergrond een duidelijke meerwaarde biedt maar stelt zich de vraag hoe deze samenwerking in multidisciplinaire teams kan gewaarborgd worden.

De commissie apprecieert dat er bijzondere aandacht is voor het aanleren van het onderbouwen van een visie.

Het projectonderwijs draagt bij aan de voorbereiding van de studenten op het latere beroepsleven.

De commissie merkt op dat de visie van de opleiding op het competentiegericht leren door het projectwerk aan de hand van beroepsopgaven niet duidelijk genoeg wordt gecommuniceerd.

Het opleidingsonderdeel landschap en beleid biedt de studenten een verregaande initiatie in het begrip landschap, de diverse actoren die erin een rol spelen en de juridische instrumenten die erop van toepassing zijn.

Vakoverschrijdende elementen komen ook aan bod bij de stage en de bijhorende rapportering waarbij tijdens een acht weken durende stage de verworven competenties van de studenten worden getoetst aan het werkveld. Daarnaast zijn er excursies waarin zeer uiteenlopende thema's worden behandeld.

De commissie stelt vast dat het curriculum de studenten voorbereidt om professioneel en sociaal te kunnen fungeren in een internationale en interculturele omgeving.

De opleiding is actief lid van het thematisch netwerk LE:NOTRE. Eén van de doelstellingen van dit netwerk is om aan tuning te doen waarbij de te bereiken competenties worden vastgelegd.

Voor bepaalde opleidingsonderdelen worden studenten gestimuleerd om anderstalige bronnen te raadplegen. Dit geldt ook voor de literatuurstudie in het kader van hun stagerapport. Lectoren nemen geregeld deel aan internationale conferenties en workshops. Ook studenten worden aangemoedigd om deel te nemen aan internationale manifestaties, publicaties en wedstrijden. De commissie is van oordeel dat de deelname van studenten aan internationale projecten nog kan worden vergroot.

De opleidingscommissie is verantwoordelijk voor de opbouw van het curriculum. De vakgroepen zorgen voor de invulling van de opleidingsonderdelen. Naar aanleiding van de bachelor-masterhervorming werd het curriculum van de opleiding geëvalueerd en aangepast rekening houdend met een aantal gegevens afkomstig uit opmerkingen van de resonantiecijmissie, bevragingen en een aantal directieven.

De commissie begrijpt dat het drie tot vierjaarlijks bijeenroepen van de resonantiecijmissie een afweging is tussen de belastbaarheid van het werkveld en de verdere ontwikkeling van de opleiding maar vindt dat de raadpleging van het werkveld in het kader van herziening, vernieuwing en innovatie van het curriculum meer systematischer moet gebeuren.

Binnen de vakgroepen werden de vernieuwde curricula opgemaakt en goedgekeurd door de opleidingscommissie waarin elke vakgroep een vertegenwoordiger heeft.

Via studentenbevragingen wordt regelmatig gepeild naar de kwaliteit van de opleidingsonderdelen en de opleiding. De resultaten worden aan de betrokken lectoren bezorgd die ze op hun beurt gebruiken voor de actualisering van de onderwijsdoelstellingen. Daarnaast wordt het curriculum continu geëvalueerd door de betrokken vakgroepen. Elk academiejaar worden de studiefiches door de vakgroepen bekeken om na te gaan of er wijzigingen nodig zijn. Voorstellen van aanpassingen worden aan de opleidingscommissie voorgelegd. Programmawijzigingen worden voorgelegd aan de departementsraad en ter bekrachtiging doorgestuurd naar het bestuurscollege.

De commissie stelt vast dat de internationale dimensie in ontwikkeling is en de opleiding een degelijke afweging maakt tussen meerwaarde, haalbaarheid en inspanning.

De commissie is voorstander van een grotere ondersteuning van de opleiding door de Hogeschool Gent voor wat de internationalisering betreft met betrekking tot budgetten en kredieturen.

De opleiding Landschapsontwikkeling aan de Hogeschool Gent biedt geen keuzemogelijkheden in afstudeerrichtingen.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie merkt op dat de visie van de opleiding op het competentiegericht leren door het projectwerk niet duidelijk genoeg wordt gecommuniceerd.

De raadpleging van het werkveld in het kader van de herziening, vernieuwing en innovatie van het curriculum kan meer systematisch worden georganiseerd.

De commissie is voorstander van een grotere ondersteuning van de opleiding door de Hogeschool Gent voor wat de internationalisering betreft met betrekking tot budgetten en kredieturen.

De commissie vraagt aandacht voor een grotere deelname van studenten in internationale projecten.

De commissie wijst erop dat het werken in multidisciplinaire teams niet gewaarborgd is.

Facet 2.2 Eisen professionele gerichtheid van het programma

Beoordelingscriteria:

- Kennisontwikkeling door studenten vindt plaats via vakliteratuur, aan de beroeps- of kunstpraktijk ontleend studiemateriaal en via interactie met de beroepspraktijk, de kunstpraktijk en/of (toegepast) onderzoek.
- Het programma heeft aantoonbare verbanden met actuele ontwikkelingen in het vakgebied/de discipline.
- Het programma waarborgt de ontwikkeling van beroeps- of artistieke vaardigheden en heeft aantoonbare verbanden met de actuele beroepspraktijk.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De commissie stelt vast dat de professionele gerichtheid van de opleiding Landschapsontwikkeling aan de Hogeschool Gent de actuele stand van zaken in de beroepspraktijk weerspiegelt.

Realistische opdrachten garanderen de interactie met de beroepspraktijk. De aard van de opdrachten sluit nauw aan bij de recente ontwikkelingen in het vakgebied. Op schaal van het landschap wordt gewerkt met actuele cases die zich onder andere aandienen in het kader van maatschappelijke dienstverlening.

Er worden op regelmatige basis gastsprekers uitgenodigd om eigen projecten te presenteren, gastcolleges te geven of om excursies te begeleiden. De commissie apprecieert de aansluiting op evoluties inzake aandacht voor ecologische aspecten.

De professionele gerichtheid van de opleiding wordt regelmatig formeel en informeel bevraagd bij het werkveld. Aan de hand van de gesprekken met het werkveld heeft de commissie vastgesteld dat de opleiding als professioneel gericht wordt ingeschat.

De commissie stelt vast dat de studenten worden gestimuleerd om gebruik te maken van de in de campusbibliotheek aanwezige vakliteratuur.

In het programma is bijzondere aandacht voor vaardigheden die het maatschappelijk en beroepsmatig functioneren ondersteunen zoals omgaan met opdrachtsgegevens en analyseren van projecten. De beoogde beroepsvaardigheden worden intensief ingeoeffend tijdens de projecten landschapsontworp en worden verder ontplooid tijdens de stage waarbij de student wordt ondergedompeld in de reële beroepswereld en wordt beschouwd als een volwaardig lid van het team. De studenten doorlopen een stage van acht weken van elk 35 stage-uren. De studielast van de stage bedraagt vijftien studiepunten.

Grootte, doelgroep en kernactiviteiten van de stagebedrijven of -instellingen zijn zeer divers en zijn een goede weerspiegeling van de arbeidsmarkt in de betreffende sector.

De studenten krijgen significante en pedagogisch waardevolle taken opgelegd met de eraan gekoppelde verantwoordelijkheid. De studenten worden op de werkplek bijgestaan door een stagementor en vanuit de hogeschool opgevolgd door een stagebegeleider. Naast het uitvoeren van hun dagelijkse taken op de stageplaats doen de studenten ook aan rapportering waarbij ze worden begeleid door de stagebegeleider en de stagementor.

Het stagerapport omvat een beschrijving van de stageplaats, een projectbespreking en een zelfevaluatie.

Voor de projectbespreking wordt door de student een project waaraan tijdens de stage werd meegewerkt uitgebreid bestudeerd. Essentieel is een persoonlijke visie op de problematiek die getuigt van kritische reflectie.

Gebruik en verwerking van bijkomende informatiebronnen, eigen initiatief en kritische reflectie vormen een belangrijke meerwaarde.

In de zelfevaluatie geeft de student weer hoe de stage verlopen is door het beschrijven van zijn functie met verwijzing naar delen van gevolgde theoretische cursussen en geraadpleegde literatuur. Op die manier doet de student verslag van het doorgemaakte leerproces.

Maatschappelijke dienstverlening en projecten in het kader van projectmatig wetenschappelijk onderzoek (PWO) leveren een bijdrage aan de professionele gerichtheid van de opleiding en leggen de relatie met de actualiteit.

Het project "Van herinnering naar visie" is het eerste PWO project dat goedgekeurd is binnen de opleiding. De commissie nam kennis van de voorstellen om de terugkoppeling naar het onderwijs mogelijk te maken. Studenten worden waar mogelijk betrokken in het onderzoek.

Daarnaast worden voorlopige resultaten uit het lopende doctoraatsonderzoek van Sylvie Van Damme "Een onderzoek naar de integratie van landschap in ruimtelijk ontwerp in Vlaanderen" in een aantal opleidingsonderdelen van de bachelor-na-bachelor Landschapsontwikkeling geïmplementeerd.

De commissie stelt vast dat het PWO professioneel wordt doorgevoerd, onder andere door de aanwerving van anderhalve voltijdsequivalent voor langere duur. Het PWO is duidelijk in de opleiding geïntegreerd en de resultaten worden nationaal en internationaal gepresenteerd.

Tenslotte wordt ook de academisering van de lectoren, bijvoorbeeld via doctoraatswerk, door de hogeschool ondersteund en in de opleiding geïmplementeerd. De onderzoeksonderwerpen sluiten nauw aan bij de opleiding en bieden op die manier een meerwaarde voor de opleiding.

Aanbevelingen ter verbetering:

/

Facet 2.3 Samenhang van het programma

Beoordelingscriterium:

- Studenten volgen een inhoudelijk samenhangend opleidingsprogramma.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De bachelor-na-bacheloropleiding in de Landschapsontwikkeling is zo opgebouwd dat er in de loop van de opleiding een graduele verdieping van het denkproces en de visievorming met betrekking tot landschapsontwikkeling plaatsheeft.

De theoretische leerinhouden worden concreet toegepast en verder uitgediept in meer complexe cases in de projecten. Vanuit de flankerende opleidingsonderdelen wordt dan ingespeeld op de specifieke cases.

De commissie is van oordeel dat de samenhang tussen de theorie en de praktijk in bepaalde gevallen niet geheel duidelijk is. Dit heeft onder andere te maken met de korte tijdsduur van de opleiding.

De commissie heeft uit de gesprekken met de studenten afgeleid dat de samenhang zoals die wordt beschreven door de lectoren in grote mate wordt ervaren door de studenten.

Uit de gesprekken met de lectoren blijkt dat het didactisch concept van de projecten landschapsontwerp wordt gedragen door het volledige lectorenkorps. Het didactisch model zorgt voor een doordachte en logische opbouw van het programma.

De student heeft de mogelijkheid om te kiezen voor een voltijds modeltraject van 60 studiepunten of een deeltijds modeltraject waarbij de mogelijkheid bestaat om gedurende een volledig academiejaar twee semesters halftijds te studeren of gedurende één semester per academiejaar voltijds te studeren.

Studenten kunnen ook inschrijven voor een geïndividualiseerd traject dat moet worden aangevraagd en goedgekeurd door de departementsraad. Bij de samenstelling van een geïndividualiseerd traject wordt rekening gehouden met de volgtijdelijkheid, de haalbaarheid en de organisatie van de opleiding. De volgtijdelijkheid wordt in de studiefiches en de departementale aanvullingen op de onderwijs- en examenregeling vermeld.

Het totaalprogramma wordt jaarlijks gescreend zowel door de lectoren als door de studenten via de gebruikelijke overlegorganen en aan de hand van de studententevredenheidsenquête. Bij de evaluatie en de bijsturing wordt eveneens gebruik gemaakt van informatie verkregen via stage- en werkveldcontacten.

De samenhang van het programma blijkt duidelijk uit het didactisch model, de competentiematrix en de studiefiches. De commissie stelt met genoeg vast dat de opleiding nadenkt over het maken van zogenaamde leerlijnen om de samenhang tussen de verschillende opleidingsonderdelen verder te versterken.

Aanbevelingen ter verbetering:

De voorziene opmaak van leerlijnen zal de samenhang verder verbeteren.

De commissie vraagt aandacht voor de samenhang tussen de theorie en de praktijk, gezien de korte tijdsduur van de opleiding.

Facet 2.4 Studieomvang

Beoordelingscriterium:

- De opleiding voldoet aan de formele eisen met betrekking tot de studieomvang, bachelor: tenminste 180 studiepunten

Oordeel van de visitatiecommissie: ok

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De bachelor-na-bacheloropleiding Landschapsontwikkeling is enkel toegankelijk voor studenten die reeds een bachelordiploma hebben en bestaat uit 60 studiepunten. De opleiding voldoet hiermee aan de formele eisen met betrekking tot de minimale studieomvang van een professioneel gerichte bachelor.

Aanbevelingen ter verbetering:

/

Facet 2.5 Studielast

Beoordelingscriteria:

- De werkelijke studietijd wordt getoetst en sluit aan bij de normen vastgesteld krachtens decreet.
- Het programma is studeerbaar doordat factoren, die betrekking hebben op dat programma en die de studievoortgang belemmeren zoveel mogelijk worden weggenomen.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Per opleidingsonderdeel worden de studenten via de studiefiche op de hoogte gebracht van het aantal uren hoorcollege, werkcollege, begeleid zelfstandig leren, totale studietijd inclusief een raming van het aantal uren studiewerk en het aantal uren evaluatie.

De opleiding onderzoekt sinds academiejaar 2008-2009 de overeenstemming tussen de begrote en de reële studietijd aan de hand van studietijdmeting via het elektronisch leerplatform Dokeos. Uit de resultaten blijkt een sterke variatie tussen de studenten. Daarom werd beslist om in de toekomst te werken met focusgroepen om rechtstreeks bij de studenten te kunnen peilen naar de knelpunten in verband met de studielast.

Vanaf het academiejaar 2010-2011 wordt gestart met een nieuwe methode voor studietijdmeting op basis van paarsgewijze vergelijking: opleidingsonderdelen zullen per twee met elkaar worden vergeleken door de studenten in de mate waarin een opleidingsonderdeel als zwaarder gepercipieerd wordt dan een ander. Op die manier kan een lijn worden opgesteld waarop de opleidingsonderdelen worden uitgezet. Nadien wordt dan nagegaan of deze lijn overeenkomt met de studiepunten die aan de verschillende opleidingsonderdelen worden toegekend.

Door een goede organisatie van onderwijsactiviteiten en examens, een materiële ondersteuning en het ter beschikking stellen van kwalitatief cursusmateriaal bevordert het departement en de opleiding de studievoortgang bij de studenten.

Bij de samenstelling van het programma wordt gelet op een evenwichtige spreiding van de studietijd over de twee semesters. In het eerste semester lopen twee projecten van telkens zes weken waarna examens worden georganiseerd. In het tweede semester loopt één project van zes weken waarna op vraag van de studenten voortijdse examens worden georganiseerd. De structuur van het academiejaar wordt bij de start van het academiejaar aan de studenten meegedeeld waardoor een goede planning kan worden opgemaakt. Het lesrooster wordt per kwartaal opgesteld en is bekend bij het begin van het academiejaar. Voor de geïndividualiseerde trajecten kan het individuele curriculum worden opgesteld in functie van het optimaal bijwonen van contactmomenten.

De examenbelasting wordt evenwichtig gespreid over het academiejaar. Examenroosters worden opgesteld in overleg met de studenten waardoor aanpassingen om de studie te bevorderen mogelijk zijn. Aan de hand van de onderwijs- en examenregeling stelt de commissie vast dat de studenten in uitzonderlijke individuele omstandigheden studie- en examenfaciliteiten kunnen aanvragen bijvoorbeeld op basis van medische redenen, functiebeperkingen, erkende topsport, kunstbeoefening, ...

De commissie heeft uit de gesprekken met lectoren en studenten afgeleid dat er een nauw contact is tussen studenten en lectoren en dat dit door beide partijen als heel positief wordt ervaren. Dit blijkt ook uit de resultaten van de studentenbevragingen.

Uit de gesprekken met de studenten blijkt dat zij geen noemenswaardige problemen ervaren met betrekking tot de studiebelasting en dat kleine knelpunten door de opleiding worden opgevolgd en opgelost. Wel stelt de commissie vast dat de feedback van studenten over deze knelpunten niet geëxpliciteerd is. De focusgroepen kunnen hiertoe een middel zijn.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie raadt aan om de feedback van studenten met betrekking tot knelpunten in de studiebelasting te expliciteren.

Facet 2.6 Afstemming tussen vormgeving en inhoud

Beoordelingscriteria:

- Het didactisch concept is in lijn met de doelstellingen.
- De werkvormen sluiten aan bij het didactisch concept.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Om de competenties te bevorderen, kiest de opleiding voor diverse werkvormen die variëren doorheen het programma rekening houdend met de eigenheid van elk opleidingsonderdeel. Bij de theoretische opleidingsonderdelen wordt hoofdzakelijk gewerkt met hoorcolleges. Voor de meer praktische opleidingsonderdelen worden werkcolleges ingericht. De groepsgrootte wordt aangepast om een intensieve begeleiding van de studenten mogelijk te maken.

Binnen de werkcolleges staat het opleidingsonderdeel projecten landschapsontwerp centraal. Er is ruimte voor individueel werk, groepswerk, discussies en presentaties. De opleiding organiseert ook didactische uitstappen en lessen extra-muros.

De commissie stelt vast dat het didactisch concept van de projecten landschapsontwerp de realisatie van de opleidingsdoelstellingen in sterke mate ondersteunt. Door de gedifferentieerde instroom kunnen de projectgroepen de facto vakoverschrijdend werken.

De commissie heeft vastgesteld dat teamwerk en peer review al in een aantal opleidingsonderdelen aan bod komt maar dat zou nog kunnen verbeteren.

De vakgroepen waken over de kwaliteit van het lesmateriaal. De commissie heeft vastgesteld dat de nodige onderwijsmiddelen voor de hoorcolleges aanwezig zijn. De inhoud van de cursussen is actueel.

De opleiding beschikt over een gespecialiseerd lectorenkorps waardoor de opleidingsonderdelen nauw aan de lectoren verbonden blijven. Dit bevordert de kwaliteit van het opleidingsonderdeel onder andere op vlak van lesmateriaal.

De studenten beschikken over computers om aan zelfstudie te kunnen doen.

Uit de gesprekken met studenten en lectoren leidt de commissie af dat het gebruik van de elektronische leeromgeving Dokeos goed is ingeburgerd voor wat betreft het ter beschikking stellen van cursusmateriaal, het geven van opdrachten en het doorspelen van informatie. De commissie meent dat Dokeos nog meer als leermiddel kan worden gebruikt. Door verdere ontwikkeling kunnen de studenten Dokeos gebruiken als volwaardige interactieve leeromgeving.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie vraagt om het elektronisch leerplatform Dokeos nog meer als leermiddel te gebruiken.

De commissie moedigt de opleiding aan om teamwerk en peer review nog meer toe te passen.

Facet 2.7 Beoordeling en toetsing

Beoordelingscriterium:

- Door de beoordelingen, toetsingen en examens wordt adequaat en voor studenten inzichtelijk getoetst of de studenten de leerdoelen van (onderdelen van) het programma hebben gerealiseerd.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Per academiejaar worden twee examenzittijden georganiseerd waarbij de eerste examenzittijd bestaat uit twee examenperiodes, één in januari en één in juni. In elke examenperiode worden de opleidingsonderdelen van het afgelopen semester geëxamineerd.

De evaluatie- en examenprocedure zijn uitgeschreven en kunnen door de studenten worden geraadpleegd via de website van de hogeschool. De informatie betreffende de evaluatievorm en de doelstellingen zijn vermeld in de studiefiches en worden door de lectoren bij het begin van de hoorcolleges meegedeeld. De studiefiche is ook opgenomen in de betreffende syllabus.

De examenroosters worden door de opleidingscoördinator onder bevoegdheid van de departementssecretaris opgesteld rekening houdend met een behoorlijke spreiding van de examens. Er wordt overleg gepleegd met de betrokken studenten. De opleidingscoördinator maakt de examenregelingen ad valvas bekend aan de studenten tenminste vijf weken vóór de aanvang van elke examenperiode.

In functie van de opleidingsonderdelen en de te verwerven competenties zijn er verschillende evaluatievormen. Elke lector kiest in overleg met de vakgroep en de opleidingscommissie zijn vorm van examineren en maakt deze aan de studenten kenbaar via de studiefiche.

De examenevaluatie gebeurt ofwel schriftelijk ofwel mondeling met schriftelijke voorbereiding.

De permanente evaluatie onderscheidt zich van de eigenlijke examens daar zij gespreid is over een volledig semester en uitgaat van criteria gerelateerd aan de competenties die de betrokken onderwijsactiviteiten dienen te borgen. Permanente evaluatie gebeurt onder andere voor projecten landschapsontwerp. Het is de verantwoordelijkheid van de lectoren om vast te stellen of de betrachte competenties werden verworven. De criteria worden duidelijk meegedeeld aan de studenten.

De commissie is van oordeel dat beoordeling en toetsing transparant zijn en dat de opleiding continu bezig is om de methodes voor beoordeling en toetsing verder te ontwikkelen. De geplande invoering van de schaal voor de meting van attitudes en vaardigheden (SAM) blijkt geschikt om naast de toetsing zelf ook de verdere ontwikkeling van de student te sturen.

Na elke evaluatieperiode is er een terugkoppeling van de examenresultaten naar de studenten waarbij aanwijzingen worden verstrekt om de studieresultaten te verbeteren of bij te sturen. Deze feedback wordt georganiseerd in het programma maar de terugkoppeling kan ook op individuele vraag gebeuren. Bij de terugkoppeling wordt steeds duidelijk gemaakt welke de beoordelingscriteria waren.

Uit de gesprekken die de commissie met de studenten heeft gevoerd, blijkt dat de feedback na de examens niet altijd gegeven wordt. Het feedbackmoment is in deze gevallen optioneel en wordt niet duidelijk genoeg aangegeven.

De beoordeling van de stage gebeurt voor 50 % door permanente evaluatie en evaluatie over de uitgevoerde taken en attitudes door de stagebegeleider en stagecoördinator na advies van de stagementor van de stageplaats alsook door de tussentijdse beoordeling en eindbeoordeling aan de hand van competentiefiches. In

de loop van het academiejaar 2008-2009 werd daarnaast gestart met het gebruik van de SAM-schaal (Schaal voor Attitudemeting).

De eindevaluatie bestaat uit een stagerapport (45 %) en een stagevoorstelling (5 %) die worden beoordeeld door een examenjury bestaande uit de stagecoördinator en minstens twee leden van de examencommissie.

De commissie merkt op dat de stagementor op die manier te weinig inbreng heeft bij de beoordeling niettegenstaande hij objectief en vanuit het standpunt van het werkveld de competenties en attitudes van de student kan beoordelen. Uit de gesprekken met de stagebegeleiders heeft de commissie begrepen dat de opleiding vreest voor te grote schommelingen in de beoordeling als deze gebeurt door de stagementor. Om aan het probleem van de schommelingen tegemoet te komen, kunnen duidelijke criteria worden opgesteld, bijvoorbeeld aan de hand van de SAM-schaal.

De commissie stelt vast dat de competentiegerichte toetsing vooral in de stage tot uiting komt. Het beoordelen van de vooropgestelde competenties en de terugkoppeling hiervan naar de studenten zowel voor de algemene als voor de beroepsspecifieke competenties is niet steeds aanwezig.

De kwaliteitsbewaking van het toetsgebeuren gebeurt via de bevragingen van de opleidingsonderdelen bij de studenten. Ook via de participatiecommissie en het departementaal studentenorgaan hebben de studenten de kans om hun bevindingen over het verloop en de organisatie van de examenperiode naar voor te brengen.

De commissie heeft een aantal examenvragen ingekeken en is van mening dat deze aansluiten bij het verwachte niveau van de professioneel gerichte bachelor in de Landschapsontwikkeling

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie raadt aan om het competentiegericht toetsen, welke nu vooral tot uiting komt bij de stage, ook naar de andere opleidingsonderdelen door te trekken.

De commissie raadt aan om de stagementor een grotere rol te geven in de beoordeling van de stage en hiervoor duidelijke criteria uit te werken. Ook voor de externe jury kunnen criteria en indicatoren worden uitgewerkt.

De commissie vraagt om de mogelijkheid voor een feedbackmoment na de examens duidelijker aan te geven of dit in het programma op te nemen.

Facet 2.8 Masterproef

Dit facet is niet van toepassing voor een professioneel gerichte bacheloropleiding.

Facet 2.9 Toelatingsvoorwaarden

Beoordelingscriteria:

Het programma sluit qua vorm en inhoud aan bij de kwalificaties van de instromende studenten

Bachelor-na-bachelor:

- Bachelorgraad met (een) door het instellingsbestuur nader bepaalde kwalificatie (s), eventueel aangevuld met een onderzoek naar de geschiktheid of de bekwaamheid of een voorbereidingsprogramma.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De opleiding bachelor-na-bachelor Landschapsontwikkeling is enkel toegankelijk voor studenten die reeds in het bezit zijn van een bachelordiploma. Sinds academiejaar 2006-2007 is de instroom niet meer beperkt tot de opleiding Landschaps- en tuin architectuur. Uit de beschikbare gegevens blijkt dat nu verhoudingsgewijs evenveel studenten uit de opleiding Agro- en biotechnologie instromen. De studenten uit deze opleidingen vertegenwoordigen ongeveer twee derde van de totale instroom.

De opleiding wordt gekenmerkt door een diverse instroom hetgeen voor organisatorische en didactische uitdagingen zorgt.

In de projecten Landschapsontwerp wordt gewerkt in multidisciplinaire groepen waarbij elke student vanuit zijn vooropleiding een inbreng kan doen. Ook in de andere opleidingsonderdelen wordt met de vooropleiding van de student rekening gehouden, bijvoorbeeld bij het toekennen van specifieke opdrachten.

Uit de gesprekken met studenten en lectoren blijkt duidelijk dat beiden dit als een sterke meerwaarde beschouwen. Er worden geen gedifferentieerde leerroutes aangeboden.

De commissie stelt zich de vraag of, rekening houdend met de korte duur van de opleiding, alle studenten over voldoende competenties beschikken om de einddoelen te behalen. Indien in de toekomst de instroom breder zou worden, kan het wenselijk zijn om een advies te geven over de vooropleiding en bij de start van de opleiding te toetsen of studenten de basiscompetenties verworven hebben.

De opleiding is opgebouwd uit een modeltraject van 60 studiepunten verspreid over twee semesters. In een deeltijds modeltraject wordt de studielast verdeeld over twee academiejaren waarbij de student de mogelijkheid heeft om per academiejaar twee semesters halftijds te studeren of gedurende één semester voltijds te studeren.

De student kan ook een geïndividualiseerd traject aanvragen en laat zich hiervoor adviseren door de trajectbegeleider. De departementsraad bij delegatie het departementshoofd beslist over het al dan niet toekennen van een geïndividualiseerd traject.

De studenten hebben de mogelijkheid om in te schrijven met een diplomacontract, een creditcontract of een examencontract.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie adviseert om bij een breder wordende instroom een advies te geven over de vooropleiding en bij de start van de opleiding te toetsen of studenten de basiscompetenties verworven hebben.

Oordeel over onderwerp 2, programma: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 2.1, relatie tussen doelstellingen en inhoud van het programma:	voldoende
facet 2.2, eisen academische gerichtheid van het programma:	goed
facet 2.3, samenhang van het programma:	voldoende
facet 2.4, studieomvang:	ok
facet 2.5, studielast:	goed
facet 2.6, afstemming tussen vormgeving en inhoud:	voldoende
facet 2.7, beoordeling en toetsing:	voldoende
facet 2.8, masterproef:	nvt
facet 2.9, toelatingsvoorwaarden:	voldoende

is de visitatiecommissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Onderwerp 3 Inzet van het personeel

Facet 3.1 Kwaliteit van het personeel

Beoordelingscriterium:

- Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De commissie stelt met genoegen vast dat de personeelsploeg wordt gevormd door mensen met een passie voor hun vakgebied. De taaktoekenning is goed georganiseerd. Vanuit de opleiding wordt veel aandacht besteed aan de kwaliteit van het onderwijzend personeel. Het lectorenkorps bestaat uit hoog opgeleide mensen, die elk in hun vakgebied gespecialiseerd zijn.

Nieuwe leden van het onderwijzend personeel die worden aangeworven voor de opleiding dienen te voldoen aan de criteria die zijn omschreven in een functieprofiel. De minimale vereisten zijn ambtsafhankelijk. Zo wordt voor een vacantverklaring in het ambt van lector minimaal een masterdiploma gevraagd. Voor het ambt van praktijklector volstaat een bachelordiploma in het betreffende vakgebied.

Selectie gebeurt via de selectiecommissies ingericht door het departement waarin het departementshoofd, OP-leden van de opleiding en eventueel externen uit het beroepenveld of de associatiepartner Universiteit Gent zetelen. Op basis van het advies van de selectiecommissie doet de departementsraad een voorstel aan het bestuurscollege.

De onderwijsopdrachten worden toegewezen op basis van de deskundigheid en/of de onderzoeksexpertise. De onderwijskundige bekwaamheid wordt bevestigd aan de hand van studentenbevragingen. De commissie stelt bij de gesprekken met de studenten een algemene tevredenheid vast over de kwaliteit van het onderwijzend personeel. Een hoge graad van vakdeskundigheid en erkenning blijkt ook uit het feit dat een groot aantal OP-leden wordt aangezocht tot het uitvoeren van expertopdrachten, wedstrijdjury's en examenjury's, ...

Functioneringsgesprekken maken deel uit van het departementaal gevoerde personeelsbeleid. Hierbij worden verschillende taken en opdrachten per OP-lid vastgelegd. De feedback over het functioneren is niet beperkt tot deze momenten maar gebeurt ook informeel.

In 2002 is een procedure uitgewerkt waarbij elke medewerker in functie van zijn taak binnen de opleiding zichzelf evalueert aan de hand van een referentiekader. Deze zelfevaluatie wordt besproken met de voorzitter van de vakgroep, de opleidingscoördinator of het departementshoofd. De frequentie is afhankelijk van het statuut van het personeelslid. De commissie merkt op dat het uitvoeren van een functioneringsgesprek voor OP-leden bij het departementshoofd afstandelijk lijkt.

Het functioneren van het onderwijzend personeel is ook onderwerp van systematische studentenbevragingen. De resultaten van deze bevragingen zijn algemeen positief. Er is een coachingsysteem opgezet dat in geval van opmerkingen moet leiden tot een remediëring van de betreffende medewerker. De commissie is van oordeel dat het coachingsysteem, hoewel het zelden gebruikt moet worden, weinig effectief is en stelt voor om een loskoppeling van de bevraging van de vakinhoud en de bevraging van de kwaliteit van de lectoren te overwegen.

De personeelsleden worden gestimuleerd om deel te nemen aan georganiseerde navormingen met betrekking tot onderwijskundige vorming, onderzoeksvaardigheden, studiedagen, ... De commissie stelt wel een gebrek aan mogelijkheid tot navorming vast voor de functie van ombudsman.

Deelname aan wetenschappelijk onderzoek wordt aangemoedigd. Op het ogenblik van het visitatiebezoek loopt er één doctoraatsonderzoek, één PWO-project en één IWT-project. De Hogeschool Gent voorziet dat personeelsleden zonder doctoraat zich via de uitvoering van een onderzoeksproject kunnen voorbereiden op het behalen van het diploma doctor op proefschrift.

Sinds 2007 is er één personeelslid 50 % vrijgesteld voor het uitvoeren van het doctoraatsonderzoek "Een onderzoek naar de integratie van landschap in ruimtelijk ontwerp in Vlaanderen". Sinds 2009 zijn via het PWO-project "Ieperboog: van herinnering naar visie" twee personeelsleden 10 % vrijgesteld en werden anderhalve VTE als wetenschappelijk medewerker aangeworven. Daarnaast participeert de opleiding Landschapsontwikkeling sinds 2009 in het IWT project "CcASPAR: Climate change And Changes in Spatial structures in Flanders - Research project". Ook is de opleiding betrokken bij een associatieonderzoeksgroep "AOG Ruimtelijke informatie" en gaan er jaarlijks verschillende dienstverleningsprojecten door.

Op basis van de beschikbare gegevens heeft de commissie vastgesteld dat er binnen de staf voldoende expertise aanwezig is om de opleidingsdoelen te realiseren en dat de procedures en de organisatie van het personeelsbeleid goed gestructureerd aanwezig zijn. Het onderwijzend personeel maakt vlot gebruik van de didactische en elektronische hulpmiddelen.

De lectoren voelen zich gesteund door de leiding van het departement en de opleiding die aandacht heeft voor werkdruk en het benutten van mogelijkheden en capaciteiten van mensen.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie stelt voor om een loskoppeling van de bevraging van de vakinhoud en de bevraging van de kwaliteit van de lectoren te overwegen.

De commissie vraagt aandacht voor mogelijkheid tot navorming voor de functie van ombudsman.

Facet 3.2 Eisen professionele gerichtheid

Beoordelingscriterium:

- het onderwijs wordt voor een belangrijk deel verzorgd door personeel dat een verbinding legt tussen de opleiding en de beroeps- of kunstpraktijk.
- bij de daartoe in aanmerking komende opleidingen dient daarenboven voldoende personeel te beschikken over kennis en inzicht in de desbetreffende beroeps- of kunstpraktijk.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Door de stage wordt via de stagecoördinator en de stagebegeleider een link gelegd tussen de opleiding en de beroepspraktijk. Deze link wordt nog verstevigd door collega's die naast hun onderwijsopdracht nog een functie in het specifieke beroepenveld uitoefenen.

Aan de hand van de gesprekken met de lectoren stelt de commissie vast dat de hogeschool een duidelijk beleid voert met betrekking tot de professionele nevenactiviteiten van het lectorenkorps. Hierdoor is het moeilijk haalbaar om het lectorschap te combineren met de uitoefening van het beroep als landschaps- en tuinarchitect. De opleiding heeft hiervoor passende oplossingen gevonden door het aanwerven van hoog opgeleide mensen die elk in hun vakgebied gespecialiseerd zijn. Een aantal lectoren zijn lid van de Belgische Vereniging voor Landschaps- en tuinarchitectuur en er zijn nauwe contacten met de vereniging "Kubieke ruimte".

Gastsprekers uit het beroepenveld leveren vanuit hun ervaring inhoudelijke bijdragen tot de invulling van een aantal opleidingsonderdelen.

Een aantal lectoren heeft naast de onderwijsopdracht ook een onderzoeksopdracht. Eén OP-lid is 50 % vrijgesteld om een doctoraatsonderzoek uit te voeren en twee andere OP-leden werken samen aan een PWO-project. De commissie stelt vast dat de opleiding de academisering van het personeel ondersteunt. De onderzoeksthema's sluiten nauw aan bij de opleiding en bieden op die manier ook een meerwaarde voor de opleiding zelf.

De meeste OP-leden zijn actief betrokken bij dienstverleningsprojecten.

Internationale contacten van het personeel zoals stagebegeleiding, studiereizen, projecten en symposia verlopen zowel georganiseerd als individueel voortvloeiend vanuit de onderwijsactiviteit of vanuit het wetenschappelijk onderzoek. Binnen de opleiding lopen diverse internationale lidmaatschappen waaronder European Council of Landscape Architecture Schools (ECLAS) en Council of Educators in Landscape Architecture (CELA). Ook in het kader van het LE:NOTRE project worden contacten gelegd met partners uit verschillende landen.

Uit de gesprekken met de lectoren en het beleid heeft de commissie vastgesteld dat de hogeschool de permanente bijscholing van het lectorenkorps stimuleert. Inschrijvingsgeld voor seminaries en congressen worden door hogeschool betaald. De gewonnen kennis wordt in de vakgroepen doorgegeven en besproken. Er wordt vanuit de hogeschool wel waarde gehecht aan een actieve bijdrage aan symposia.

Voor de lectoren worden er binnen het departement, dus ook voor de opleiding Landschapsontwikkeling, voor bijscholing en / of navorming in functie van internationalisering extra middelen voorzien door een nascholingscommissie.

Aanbevelingen ter verbetering:

/

Facet 3.3 Kwantiteit personeel

Beoordelingscriterium:

- Er wordt voldoende personeel ingezet om de opleiding met de gewenste kwaliteit te verzorgen.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De zes onderwijsgeevenden in de professionele bachelor Landschapsontwikkeling worden betrokken uit het departement Biowetenschappen en Landschapsarchitectuur. Een aantal lectoren heeft ook een opdracht binnen andere opleidingen aan het departement. Vijf van de zes lectoren zijn ook verbonden aan de opleiding bachelor in de Landschaps- en tuinarchitectuur.

De lector/student verhouding bedraagt 1/11.

De verhouding van -40 jarigen tot +40 jarigen bedraagt 1 op 2.

Van de lectoren heeft 80 % een vast statuut.

Uit de gesprekken met de lectoren leidt de commissie af dat zij de werkbelasting als draagbaar ervaren. De commissie is positief over de rol die de opleidingscoördinator speelt in het evenredig verdelen van de werkbelasting en het inzetten van de juiste mensen op de juiste plaats.

De kwantiteit van het personeel wordt als voldoende beschouwd. Vermits er nauwelijks ziekteverzuim is, staat het lectorenkorps over het gehele academiejaar ter beschikking. De commissie merkt op dat een klein team met soms meerdere functies per persoon kwetsbaar is.

De administratieve omkadering van het departement bestaat uit negen VTE, verdeeld over twee vestigingsplaatsen en verrekend voor zowel de academische als de professionele opleidingen.

De commissie stelt dat dagelijkse technische ondersteuning bij voorbeeld bij problemen met beamers bij voorkeur door administratief technisch personeel worden uitgevoerd zodat de lectoren hiervoor niet uit lessituaties dienen te komen.

Eén voltijdse en één halftijdse bibliotheekmedewerker ondersteunen de bibliotheekwerking van het departement BIOT in Melle.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie adviseert dat dagelijkse technische ondersteuning bijvoorbeeld bij problemen met beamers bij voorkeur door administratief technisch personeel worden uitgevoerd zodat lectoren hiervoor niet uit lessituaties dienen te komen.

Oordeel over onderwerp 3, inzet van het personeel: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 3.1, kwaliteit personeel:	goed
facet 3.2, eisen professionele gerichtheid:	goed
facet 3.3, kwantiteit personeel:	voldoende

is de visitatiecommissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Onderwerp 4 Voorzieningen

Facet 4.1 Materiële voorzieningen

Beoordelingscriterium:

- De huisvesting en materiële voorzieningen zijn toereikend om het programma te realiseren.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Alle onderwijsruimten die worden gebruikt door de opleiding bevinden zich in het campusgebouw van de campus Melle. Het gebouw is voorzien van twee auditoria met een capaciteit van 142 en 100 studenten, negen leslokalen met een capaciteit van circa 30 tot 60 studenten, twee computerklassen met een capaciteit van 20 en 30 studenten, één grote atelierruimte met 54 tekentafels en twee kleine atelierruimtes met elk 16 plaatsen.

Het groot atelier kan aan de hand van verplaatsbare wanden worden opgedeeld in kleinere werkruimten. De wanden worden permanent gebruikt voor de expositie van de werken van de studenten. Er is ook een werkhoek voor de betreffende lectoren en er zijn vier computers die door de studenten worden aangewend voor onderzoekswerk, teken- en GIS opdrachten. Er is een A0-scanner aanwezig die door studenten kan worden gebruikt voor het aanleggen van een elektronisch portfolio. De A0-plotter wordt enkel gebruikt door de lectoren. Studenten maken voordelig gebruik van een plot-service waarbij zij hun bestanden digitaal aanleveren aan deze dienst. Alle gebruikte onderwijslokalen zijn uitgerust met bord en vaste beamers.

Het CAD-lokaal biedt plaats aan twintig studenten en is uitgerust met twintig krachtige PC's met relatief grote monitor. De opleidingsonderdelen GIS worden uitsluitend in dit lokaal gegeven. Alle computers zijn voorzien van de NetOpSchool-software die door lectoren kan gebruikt worden om demonstraties rechtstreeks op de PC's van de studenten te tonen. In het lokaal is er een A0-plotter aanwezig om proefplots te kunnen maken. De commissie stelt vast dat het CAD-lokaal onaangenaam warm is. De kwaliteit van dit lokaal kan volgens de commissie verbeterd worden door een klimaatregeling aan te brengen.

Een afzonderlijk informaticalokaal biedt plaats aan dertig studenten. In alle ruimtes van het campusgebouw is draadloos internet aanwezig. De elektronische leeromgeving Dokeos is vanop elke plaats toegankelijk, ook buiten de hogeschool. De studenten kunnen van buiten de hogeschool verbinding maken met het intern netwerk van de hogeschool via een virtueel particulier netwerk-verbinding.

In het campusgebouw bevindt zich een bibliotheek die naast ongeveer 7500 boeken, 60 lopende tijdschriften en 2500 eindwerken ook 250 bodemkaarten, biologische waarderingskaarten en Ferrariskaarten bevat. De bibliotheek is gelinkt aan de Aleph-catalogus waarin alle stukken uit de bibliotheken van Hogeschool Gent zijn opgenomen. Voor de plaatsing van de boeken wordt gebruik gemaakt van het SISO-classificatiesysteem.

De digitale collectie van de hogeschool bevat ongeveer 260 elektronische bronnen die ter beschikking worden gesteld via de website. Deze omvatten een zestigtal vakspecifieke en multidisciplinaire databanken, ongeveer dertig elektronische woordenboeken en 140 geselecteerde websites. De commissie merkt op dat te ontwikkelen samenwerking met andere bibliotheken en collecties nieuwe perspectieven kan bieden.

De bibliotheek fungeert ook als zelfstudiecentrum. Hiervoor worden een tiental computers ter beschikking gesteld met aansluiting op de digitale bibliotheek en internetverbinding. Het lokaal biedt plaats aan ongeveer veertig studenten.

De aanwezigheid van een plantentuin vlak naast het campusgebouw wordt door de commissie sterk gewaardeerd. De commissie vindt ook een sterke meerwaarde in de aanwezigheid van een oude Schelde-arm

met bijpassende biotoopstructuren hetgeen de opleiding in staat stelt ook ecologische thema's praktijkgericht in de onmiddellijke nabijheid aan te brengen.

De campus Melle beschikt over een restaurant dat wordt beheerd door de vzw Sovoreg (Sociale voorzieningen regio Gent) en de ganse dag open is. Studenten kunnen uiteraard ook gebruik maken van de andere restaurants van de hogeschool en van Universiteit Gent.

Studenten kunnen voor en na hun lessen vertoeven in de foyerruimte die voorzien is van zitgelegenheid, ad valvasborden, aansluitingen voor internetverbinding, draadloos internet, een kopieertoestel en drankautomaten. Tijdens de rondgang stelt de commissie vast dat de foyerruimte weinig geschikt is als studieruimte vooral omwille van de akoestische situatie, de geluidsoverlast, de drukte tijdens de leswisselingen en het open karakter van deze ruimte. De opleiding voorziet echter op korte termijn een uitbreiding van het gebouw waarin ook ruimte voor zelfstudie wordt voorzien.

De lectoren beschikken over een eigen verblijfsruimte voorzien van zitruimte en keukengedeelte. Daarnaast beschikken ze ook over een toegewezen werkruimte of een werkruimte in een afzonderlijk deel van het atelier. Opleidingscoördinator, stagecoördinator en stagebegeleider hebben hun eigen bureau. Voor de overige lectoren zijn er ook vlinderbureaus aanwezig. Op al deze plaatsen is ook telefoonaansluiting aanwezig.

In de kelderverdieping bevinden zich tientallen lockers waarin de studenten kledij of cursussen kunnen opbergen na aanvraag en borgstelling voor een sleutel. De commissie stelt vast dat veel studenten niet op de hoogte zijn van de mogelijkheid om gebruik te maken van deze opbergruimte en vraagt om dit beter aan de studenten te communiceren.

Studenten kunnen in twee studentenhomes en twee residenties terecht die deels worden beheerd door de vzw Sovoreg. Deze bevinden zich op een andere campus en in het centrum van Gent. Op de campus Schoonmeersen bevindt zich een sportcomplex.

De campus Melle is gemakkelijk bereikbaar zowel via het openbaar vervoer als met eigen vervoermiddelen. De commissie heeft tijdens de gesprekken met de studenten vastgesteld dat de lestijden niet zijn afgestemd met de uurregeling van het openbaar vervoer en vraagt om de mogelijkheden van deze afstemming na te gaan. Op de campus is enkel parkeergelegenheid voor de lectoren. Studenten dienen hun wagen te parkeren in de onmiddellijke omgeving. De studenten geven aan dat er soms problemen zijn voor het vinden van een parkeerplaats. Voor de fietsers is er op de campus wel een fietsenstalling.

De commissie stelt met genoeg vast dat de opleiding een strategisch beleid voert voor de organisatie en het beheer van de faciliteiten.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie steunt de te ontwikkelen samenwerking met andere bibliotheken en collecties die nieuwe perspectieven kan bieden.

De commissie vraagt de mogelijkheden voor de afstemming van de lestijden op de uurregeling van het openbaar vervoer na te gaan.

De commissie raadt aan om het CAD-lokaal te voorzien van een klimaatregeling.

De mogelijkheid om gebruik te maken van de lockerruimte kan beter worden gecommuniceerd aan de studenten.

Facet 4.2 Studiebegeleiding

Beoordelingscriteria:

- De studiebegeleiding en informatievoorziening aan studenten zijn adequaat met het oog op de studievoortgang.
- De studiebegeleiding en informatievoorziening aan studenten sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De studiebegeleiding is op departementaal niveau uitgebouwd. Daardoor vond de commissie in het zelfevaluatierapport weinig specifieke informatie voor de opleiding Landschapsontwikkeling. Rekening houdend met het feit dat de studenten Landschapsontwikkeling al over een bachelordiploma beschikken, hebben zij minder nood aan studiebegeleiding. Gezien de gedifferentieerde instroom vindt de commissie het wel aangewezen dat de opleiding per instromende opleiding aangeeft welke basiskennis nodig is en daarvoor bijscholingscursussen voorziet.

De website en de informatiebrochure verschaffen potentiële studenten zowel algemene als specifieke informatie zoals de studiegids, de onderwijsdoelstellingen, het onderwijs- en examenreglement, ...

Departementsoverkoepelende diensten zoals Cel Studieadvies en Studiebegeleiding evenals vzw Sovoreg kunnen rechtstreeks worden gecontacteerd. In een informatiefolder verzorgd door de Cel Studieadvies en Studiebegeleiding vindt de student een overzicht van alle studiebegeleidingsfaciliteiten. De student kan beroep doen op een uitgebreide reeks professionele diensten.

Het departement BIOT beschikt over een studietrajectbegeleider die een centraal aanspreekpunt is binnen het departement. Hij verstrekt ook zelf informatie bij keuzemomenten en treedt op als informatieverstrekker op studie-informatiedagen (SID-in) en andere infomomenten. De studietrajectbegeleider verschaft naast informatie ook advies, zowel gevraagd als ongevraagd en volgt het studieverloop en het gekozen traject op, bespreekt moeilijkheden met de student en stelt mogelijke oplossingen voor. De studietrajectbegeleider heeft daarnaast nog een doorverwijsfunctie.

Bij de inschrijving op het studentensecretariaat ontvangt elke student een aantal essentiële documenten met tal van informatie. Tijdens een onthaaldag licht de opleidingscoördinator de praktische schikkingen toe en stelt hij onder andere de diverse diensten voor.

Studenten met een functiebeperking of een speciaal statuut kunnen terecht bij de studietrajectbegeleider.

De Cel Studieadvies en Studiebegeleiding bemant de examen- en blokhulplijn van de hogeschool. De student ontvangt een semestrieel deelrapport met vermelding van zijn reeds verworven credits. Aansluitend wordt een feedbackmoment georganiseerd.

Binnen de bacheloropleiding Landschapsontwikkeling wordt op het einde van het tweede en derde project Landschapsontwerp een procesevaluatie voorzien waarbij de studenten hun eigen functioneren individueel en binnen de groep evalueren.

Algemeen geldt voor deze opleiding dat, gezien het kleine aantal studenten, een individuele opvolging gewaarborgd is.

Vzw Sovoreg helpt studenten die door sociale omstandigheden nood hebben aan financiële steun door het helpen vinden van een passende studentenjob tot het toekennen van renteloze leningen tijdens het studietraject. Ook studenten met psychologische en relationele problemen worden door Sovoreg geholpen of doorverwezen

naar een geschikte therapeut. De student betaalt in dit geval een soort remgeld. Het overige deel van de kosten voor dergelijke consultaties wordt vereffend door Sovoreg.

De ombudsfunctie op de campus Melle wordt waargenomen door twee OP-leden, één uit de bacheloropleiding Landschaps- en tuinarchitectuur en één uit de bachelor in de Agro- en biotechnologie. De commissie stelt vast dat de ombudspersoon vlot bereikbaar is voor de studenten. De contactgegevens worden bekend gemaakt zowel ad valvas, via een brochure en via de website studiebegeleiding.

De commissie stelt vast tijdens de gesprekken met de studenten dat de individuele trajecten efficiënt worden uitgevoerd en flexibel afgestemd zijn op de behoeften van de student.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie vraagt de opleiding om na te gaan of er geen basiscursussen kunnen voorzien worden per instromende opleiding die aangeven welke kennis nodig is.

Oordeel over onderwerp 4, voorzieningen: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 4.1, materiële voorzieningen:	goed
facet 4.2, studiebegeleiding:	voldoende

is de visitatiecommissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Onderwerp 5 Interne kwaliteitszorg

Facet 5.1 Evaluatie resultaten

Beoordelingscriterium:

- De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Op hogeschoolniveau fungeert de onderwijskwaliteitsraad als overlegplatform en denktank met aandacht voor het kwaliteitsbeleid. Als coördinatiecentrum is er een werkgroep kwaliteitsondersteuning actief die beleidsvoorbereidend en beleidsondersteunend werkt, instaat voor de gegevensinzameling ten behoeve van de onderwijskwaliteitsraad en het kwaliteitsbeleid implementeert.

Overkoepelend over alle departementen coördineert de centrale kwaliteitszorgcoördinator en communiceert deze op regelmatige basis met de departementale kwaliteitszorgcoördinatoren.

Binnen het departement BIOT is sinds 2009 een departementale onderwijskwaliteitscel werkzaam. Hierin zetelen het departementshoofd, de departementssecretaris, de departementale kwaliteitszorgcoördinator, de stafmedewerker kwaliteitszorg, de studietrajectbegeleider en de voorzitters van de opleidingscommissies en de vakgroepen. De commissie heeft vastgesteld dat er op departementaal niveau een duidelijke visie is op kwaliteitszorg en dat bij de uitvoering van dat beleid de PDCA-cyclus (Plan Do Check Act) wordt doorlopen. De commissie merkt wel op dat de sluiting van de kwaliteitscirkel niet altijd volledig is. Zo ontbreekt een systematische controle of opmerkingen na behandeling in de opleidingscommissie zijn aangepakt en wat de resultaten van deze acties zijn.

De commissie heeft het departementaal jaaractieplan kwaliteitszorg en het jaaractieplan kwaliteitszorg voor de opleiding bestudeerd en is van oordeel dat er voldoende garanties zijn voor een periodieke evaluatie. De commissie stelt wel vast dat er niet altijd toetsbare streefdoelen zijn vooropgesteld. Er zijn wel toetsbare streefdoelen met betrekking tot de opvolging van de evaluaties.

De commissie stelt met genoegen vast dat de opleiding vierjaarlijks een zelfevaluatie uitvoert. Na een periode van acht jaar resulteert deze dan in een rapport dat de aanzet is voor externe visitatie. Tijdens het academiejaar 2006-2007 werd een zelfevaluatie uitgevoerd met als referentiekader TRIS, een aangepaste versie van het EFQM model (European Foundation for Quality Management).

Zowel op departementaal niveau als op niveau van de opleiding worden jaarlijks verschillende bevragingen gepland en afgenomen om een continue evaluatie van de processen mogelijk te maken.

De studenten worden bevroegd over de gehele opleiding en over de opleidingsonderdelen. Dit gebeurt volgens een systematiek waarbij de opleiding al haar opleidingsonderdelen binnen een periode van vier jaar moet bevragen. Gekoppeld hieraan worden ook studietijdmetingen uitgevoerd.

Om bevragingen van opleidingsonderdelen en de opleiding meer uniform te laten verlopen en om de resultaten hiervan vergelijkbaar te kunnen maken over de opleidingen en departementen heen, wordt er sinds het tweede semester van academiejaar 2009 – 2010 gebruik gemaakt van het online bevragingspakket SPSS-Dimensions. Voor de logistieke ondersteuning hiervan werden centraal 2 stafmedewerkers aangenomen. Met dit systeem worden studenten via hun HoGent-mailadres en de ELO (Dokeos) gevraagd om een vragenlijst in te vullen over één of meerdere opleidingsonderdelen van het afgelopen semester. De commissie apprecieert dat de opleiding steeds op zoek is naar betere systemen om de bevragingen uit te voeren.

Voor bijsturing van het curriculum worden specifieke studentenbevragingen georganiseerd rond stage, onthaaldag, informatiedoorstroom, ... De stage wordt jaarlijks geëvalueerd aan de hand van een zelfevaluatie in het kader van de stagerapportering.

In academiejaar 2008-2009 werden de studenten van de opleiding bachelor Landschapsontwikkeling bevroegd met betrekking tot de gastlezingen die in het kader van het opleidingsonderdeel Planmethodiek en Stedenbouw worden georganiseerd.

Op regelmatige basis worden de afgestudeerden van de bachelor-na-bacheloropleiding Landschapsontwikkeling bevroegd. Er wordt gepeild naar hun waardering van de opleiding in het kader van hun tewerkstelling.

In 2008 werden de studenten van de jaren 2001 tot 2007 bevroegd via een schriftelijke bevraging.

In juni 2008 werd een resonantiecommissie georganiseerd die werd bijgewoond door tien vertegenwoordigers van bedrijven uit relevante sectoren en vijf lectoren van de opleiding. Vertegenwoordigers van het werkveld werden in 2009 nogmaals bevroegd via een online bevraging.

Sinds 2000 werd drie maal een bevraging van de medewerkers van het departement BIOT uitgevoerd om de departementale werking te evalueren en de tevredenheid van de medewerkers te toetsen. De respons bij de online-bevraging van 2008 bedroeg 93 %.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie vraagt een systematische controle of opmerkingen na behandeling in de opleidingscommissie zijn aangepakt en wat de resultaten van deze acties zijn.

De commissie vraagt toetsbare streefdoelen voorop te stellen.

Facet 5.2 Maatregelen tot verbetering

Beoordelingscriterium:

- De uitkomsten van deze evaluatie vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan de realisatie van de streefdoelen.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Door het coachingsysteem en de verplichte zelfevaluatie na het ter beschikking stellen van de resultaten, worden lesgevers aangezet tot het uitvoeren van verbeterpunten. Opleidingsonderdelen die voor verbetering vatbaar waren worden terug bevroegd om een al dan niet positieve evolutie te kunnen vaststellen.

Het jaaractieplan kwaliteitszorg voor de opleiding houdt rekening met de verbeterdoelen die onder andere voortkomen uit de bevragingen. In het jaaractieplan wordt aangegeven welke verbeterdoelen er prioritair moeten worden aangepakt.

De commissie nam kennis van verschillende verbeteracties die de afgelopen jaren werden uitgevoerd.

Naar aanleiding van opmerking in procesevaluaties met betrekking tot de projecten Landschapsontwerp werd de aandacht tijdens de wekelijkse contactmomenten verschoven van een klassikale presentatie naar een meer individuele benadering per groep.

Op vraag van de studenten werd vanaf het academiejaar 2007-2008 wegens de te grote werkdruk in het derde kwartaal een programmawijziging doorgevoerd waarbij de opleidingsonderdelen Verkeerskunde en Natuur- en landschapsbeheer van het tweede naar het eerste semester werden verplaatst.

Bij de studentenbevragingen werden vrijwel alle items door de studenten als goed of sterk punt beoordeeld. Volgende items werden als verbeterpunt aangegeven:

- het voldoen van de infrastructuur aan de onderwijsactiviteit;
- duidelijke toelichting over hoe de lesgever de student zal evalueren;
- spreiding van de examenvragen over de leerstof;
- objectieve keuze van vragen bij het mondeling examen.

Het reglement "Stage en rapportering" werd grondig bijgesteld in functie van het werken met competenties en rekening houdend met opmerkingen van de studenten. Er gaat nu meer aandacht naar het formuleren van een eigen visie en naar het leerproces dat de student doormaakt.

Eenzijds bevestigde de resonantiecmissie het belang dat de opleiding hecht aan GIS. Anderzijds werd aangegeven dat een grondige kennis over het landschap de essentie moet zijn. Een verschil in ontwerp-kennis als gevolg van de diverse instroom wordt door een aantal leden van de resonantiecmissie als knelpunt ervaren. Dit item is een continu aandachtspunt dat door de lectoren wordt opgevolgd. Er werden al wijzigingen aangebracht aan de methodische aanpak binnen de projecten landschapsonwerp. Sinds 2007-2008 wordt systematisch gewerkt met multidisciplinaire groepen aan projecten met toenemende moeilijkheidsgraad. Uit de procesevaluaties en uit de gesprekken die de commissie met de studenten en afgestudeerden heeft gevoerd, blijkt dat de studenten globaal tevreden zijn met deze aanpassingen.

De maatregelen die voortvloeiden uit de bevraging van medewerkers hebben te maken met het op voorhand bekend maken van de agenda van de departementsraad voor alle personeelsleden via mail. Werkdruk is en blijft een verbeterpunt dat echter binnen de huidige situatie volgens de opleiding niet te verhelpen is via het ontheffen van taken.

De commissie stelt vast dat er gevolg werd gegeven aan de resultaten van de zelfevaluatie die in 2006-2007 werd uitgevoerd. Zo werd ingegaan op de oproep tot het indienen van voorstellen voor het starten van PWO-projecten. Het ingediende project "Ieperboog: van herinnering naar visie" werd weerhouden en is reeds opgestart.

Uit de resultaten van de bevraging van de lectoren blijkt dat de tevredenheid over het algemeen zeer groot is: 41 van de 52 vragen werden als goed of zeer goed geëvalueerd. Als sterke punten kwamen onder andere de sfeer onder collega's, de werkomstandigheden in het algemeen en het personeelsbeleid naar voor. Daarnaast werden ook het departementshoofd, de departementssecretaris, de opleidingsverantwoordelijke en de vakgroepverantwoordelijken zeer positief beoordeeld. Volgende verbeterpunten kwamen naar voor:

- het beschikken over voldoende tijd om aan onderzoek te doen;
- voldoende verdeling van de werklast onder de personeelsleden.

Als aandachtspunt kwam nog naar voor om de agenda van de departementsraad vooraf bekend te maken en toe te lichten.

De commissie stelt vast dat de opleiding ook maatregelen neemt ter verbetering van de bevragingssystemen zelf.

Aanbevelingen ter verbetering:

/

Facet 5.3 Betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld

Beoordelingscriterium:

- Bij de interne kwaliteitszorg zijn medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Zowel onderwijzend personeel, administratief en technisch personeel evenals contractuele medewerkers werkzaam op projecten worden betrokken bij de besluitvorming en de evaluaties in het kader van de interne kwaliteitszorg via de personeelsvergadering, de opleidingscommissie, de vakgroepen en de departementsraad.

De studenten nemen op departementaal niveau deel aan het beleid door hun vertegenwoordiging in de departementsraad. Ze vormen ook een departementaal studentenorgaan dat fungeert als adviesorgaan en waarvan het verslag wordt gebracht in de departementsraad. Sinds 2007 is een participatiecommissie geïnstalleerd die in naam van de studentenraad de belangen van de student verdedigt.

Er zijn tal van contacten tussen de opleiding en de afgestudeerden via de alumni-vereniging.

De opleiding wordt gekenmerkt door een intensief contact met het werkveld via de stageopdrachten. De commissie stelt vast dat de afgestudeerden en het werkveld veelvuldig worden betrokken bij de evaluatie van de opleiding. Naast de bestaande contactgelegenheden worden bevestigingen van het werkveld en de afgestudeerden doorgevoerd en worden er resonantiecommissies georganiseerd.

De commissie is van oordeel dat er een systematische terugkoppeling is van de inbreng van de doelgroepen.

Aanbevelingen ter verbetering:

/

Oordeel over onderwerp 5, interne kwaliteitszorg: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 5.1, evaluatie resultaten:	voldoende
facet 5.2, maatregelen tot verbetering:	goed
facet 5.3, betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld:	goed

is de visitatiecommissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Onderwerp 6 Resultaten

Facet 6.1 Gerealiseerd niveau

Beoordelingscriterium:

- De gerealiseerde eindkwalificaties zijn in overeenstemming met de nagestreefde competenties qua niveau, oriëntatie en domeinspecifieke eisen.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Uit de feedback van de stagementoren blijkt dat bijna alle stagestudenten voldoen aan de verwachtingen van de stageplaats. Ze geven aan dat de studenten beschikken over een hoge graad van zelfstandigheid en dat zij in staat zijn om snel nieuwe competenties te verwerven.

De commissie heeft een selectie van stagerapporten bestudeerd en stelt vast dat het niveau overeenstemt met het verwachte niveau voor een bacheloropleiding in de Landschapsontwikkeling. De commissie apprecieert dat de opleiding veel waarde hecht aan een goed taalgebruik. Dit wordt ook door het werkveld als noodzakelijk geacht.

De werkgevers zijn positief zowel over de algemene kennis als over de vakgebonden kennis. Aspecten als creativiteit, veelzijdigheid, flexibiliteit en omgang met klanten worden als positief beoordeeld. Vertegenwoordigers van het werkveld werden in 2009 nogmaals bevraagd via een online bevraging. Van alle 27 bevraagde competenties die vervat zitten in de opleiding zijn er slechts drie die door minder dan 70 % van de respondenten als relevant worden beoordeeld.

Uit de resultaten van de resonantiecommissie blijkt dat het tewerkstellingsveld heel divers is. Het werkveld vraagt vooral studenten met een goede theoretische basiskennis, een gefundeerde visie en algemene competenties zoals het kunnen werken in team of getuigen van flexibiliteit. Daarnaast is er ook vraag naar aandacht voor verkeerskundige aspecten en het vlot kunnen presenteren. De vaak relatief beperkte ontwerpcapaciteiten werd door een aantal leden van de vergadering als tekortkoming ervaren.

In 2008 werden de afgestudeerden van de jaren 2001 tot 2007 bevraagd via een schriftelijke bevraging.

In totaal hebben 44 afgestudeerden de vragenlijst teruggestuurd. Opvallend is dat de helft van hen nog een bijkomende opleiding hebben gevolgd. Op twee afgestudeerden na stromen ze allemaal door naar de masteropleiding in de Stedenbouw en ruimtelijke planning. Uit de resultaten blijkt dat 85 % van de afgestudeerden tevreden is over het niveau van de opleiding en ook inhoudelijk is de tevredenheid groot en dat voor 73 % van de afgestudeerden de zoektocht naar werk makkelijk tot zeer makkelijk verliep. De verdeling tussen private sector en non-profitsector is bijna gelijk. Slechts 8 % vestigde zich als zelfstandige.

De meeste afgestudeerden van de opleiding Landschapsontwikkeling zijn werkzaam in de stedenbouw en ruimtelijke planning en in het ontwerpen en beheren van publieke ruimten of zijn actief als Landschaps- en tuinarchitect. Hoewel de opleiding een grote instroom kent van afgestudeerden uit de professioneel gerichte bacheloropleiding Landschaps- en tuinarchitectuur is na afstuderen nog slechts een klein deel actief als tuinarchitect.

De studenten blijken tevreden over de gastlezingen. De belangrijkste suggestie is het reserveren van meer ruimte voor vraagstelling.

De commissie stelt vast uit de gesprekken met de studenten, afgestudeerden en werkveld dat het gerealiseerde niveau overeenkomt met wat zij zelf verwachten.

De commissie stemt in met de opmerking van het werkveld dat de vooropleiding nog een belangrijke rol speelt bij de uiteindelijke kwalificaties van de bachelor in de landschapsontwikkeling. Zoals al eerder vermeld is er volgens de commissie een spanningsveld tussen de bereikte doelstellingen en de brede instroom. De commissie is van mening dat de opleiding duidelijker moet maken wat de verwachte basiskennis is bij de start van de opleiding.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie vraagt aandacht voor de te bereiken competenties in relatie met de voorkennis van de instromende studenten.

Facet 6.2 Onderwijsrendement

Beoordelingscriteria:

- Voor het onderwijsrendement zijn streefcijfers geformuleerd in vergelijking met relevante andere opleidingen.
- Het onderwijsrendement voldoet aan deze streefcijfers.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Vlaanderen heeft geen traditie in het verzamelen van slaagcijfers per studiegebied en/of opleiding over de jaren heen. Uit ervaring blijkt dat de globale slaagcijfers voor generatiestudenten op Vlaams niveau tussen de 45 en de 50 procent liggen. Noch de evolutie over de jaren heen, noch de situatie per opleiding of studiegebied wordt opgevolgd. Daardoor kan de opleiding geen streefcijfers formuleren in vergelijking met relevante andere opleidingen.

Binnen de Hogeschool Gent is men op centraal niveau bezig met een onderzoek naar het ontwikkelen van streefcijfers.

De slaagcijfers van de vroegere voortgezette opleiding landschapsontwikkeling van academiejaar 1997-1998 tot en met 2003-2004 liggen tussen de 86 % en 100 %. Vanaf academiejaar 2004-2005 wordt de studievoortgang weergegeven in aantal behaalde credits tegenover aantal opgenomen studiepunten.

In het academiejaar 2004-2005 behaalde 69 % van de studenten meer dan 75 % van de credits. In 2005-2006 was iedereen geslaagd. De volgende academiejaren lag de studievoortgang op 91 % en 93 %. De gedelibereerde studiepunten worden niet geteld bij het aantal behaalde credits. De meeste van de studenten slaagden dus wel voor de bachelor-na-bacheloropleiding.

De gemiddelde studieduur bedraagt één jaar.

Aanbevelingen ter verbetering:

/

Oordeel over onderwerp 6, resultaten: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 6.1, gerealiseerd niveau:	voldoende
facet 6.2, onderwijsrendement:	goed

is de visitatiecommissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Globaal oordeel

De visitatiecommissie baseerde haar oordeel en motivering op de volgende bronnen:

- het zelfevaluatie-rapport van de opleiding en de bijhorende bijlagen, de gevoerde gesprekken met de betrokkenen,
- de documenten ter inzage tijdens het bezoek,
- de opgevraagde documenten,
- de reactie van de opleiding op het opleidingsrapport.

De commissie is van oordeel dat het ZER te uitgebreid is en ook veel algemene informatie bevat.

De CD bijlagen waren heel volledig.

Het ZER is globaal goed geschreven. Veel vragen die bij het lezen van het ZER opkwamen werden later in het rapport beantwoord.

Op basis van de oordelen over:

onderwerp 1, niveau en oriëntatie:	voldoende
onderwerp 2, programma:	voldoende
onderwerp 3, personeel:	voldoende
onderwerp 4, voorzieningen:	voldoende
onderwerp 5, interne kwaliteitszorg:	voldoende
onderwerp 6, resultaten:	voldoende

is de commissie van mening dat er voldoende generieke kwaliteitswaarborgen in de opleiding aanwezig zijn.

Naar aanleiding van de eerste terugmelding geeft de opleiding aan volgende verbeteracties gepland en/of uitgevoerd te hebben:

- aangezien meer en meer studenten de opleiding deeltijds volgen, wordt geopteerd om de feedback niet meer op een vast moment maar op vraag van de student te voorzien;
- de aanbeveling om de bevraging van de vakinhoud los te koppelen van de bevraging van de kwaliteit van de lectoren, wordt momenteel onderzocht.

De commissie heeft op basis hiervan haar oordelen niet gewijzigd.

Overzichtstabel van de oordelen

	score facet	score onderwerp
Onderwerp 1: Doelstellingen van de opleiding		voldoende
Facet 1.1: Niveau en oriëntatie	voldoende	
Facet 1.2: Domeinspecifieke eisen	voldoende	
Onderwerp 2: Programma		voldoende
Facet 2.1: Relatie doelstelling en inhoud	voldoende	
Facet 2.2: Eisen professionele gerichtheid	goed	
Facet 2.3: Samenhang	voldoende	
Facet 2.4: Studieomvang	ok	
Facet 2.5: Studietijd	goed	
Facet 2.6: Afstemming vormgeving en inhoud	voldoende	
Facet 2.7: Beoordeling en toetsing	voldoende	
Facet 2.8: Masterproef	nvt	
Facet 2.9: Toelatingsvoorwaarden	voldoende	
Onderwerp 3: Inzet van personeel		voldoende
Facet 3.1: Kwaliteit personeel	goed	
Facet 3.2: Eisen professionele gerichtheid	goed	
Facet 3.3: Kwantiteit personeel	voldoende	
Onderwerp 4: Voorzieningen		voldoende
Facet 4.1: Materiële voorzieningen	goed	
Facet 4.2: Studiebegeleiding	voldoende	
Onderwerp 5: Interne kwaliteitszorg		voldoende
Facet 5.1: Evaluatie resultaten	voldoende	
Facet 5.2: Maatregelen tot verbetering	goed	
Facet 5.3: Betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld	goed	
Onderwerp 6: Resultaten		voldoende
Facet 6.1: Gerealiseerd niveau	voldoende	
Facet 6.2: Onderwijsrendement	goed	

De oordelen zijn van toepassing voor:

HoGent

Hogeschool Gent

- bachelor-na-bacheloropleiding Landschapsontwikkeling